

Tämän esteettömyyskartoituksen on laatinut Riesa Consultative Oy. Esteettömyyskartoitusta laadittaessa on noudatettu Riesa Consultative Oy:n esteettömyyden tarkastuslistaa. Esteettömyyttä tarkastellaan kohteen ympäristön, kulkemisen, ydinpalveluiden, muiden palveluiden ja WC:n osalta. Esteettömyyskartoituksessa selvitetään tilojen nykyinen esteettömyyden taso sekä tarkastellaan, millaisin muutoksin tilojen esteettömyyttä on mahdollista parantaa.

Kartoituksen päivämäärä: 11.6.2021

Kartoituksen kohde: Porin kaupungintalo, Hallituskatu 12

Kartoituksen tekijät: Joel Hentunen ja Ella-Riikka Isometsä

Sisällysluettelo

- 1. Yhteenveto**
- 2. Ennakkoinformaatio**
- 3. Ympäristö**
  - 3.1. Ulkoalue
  - 3.2. Parkkipaikka
  - 3.3. Saattoliikenne
- 4. Kulkeminen**
  - 4.1. Sisäänkäynnit
  - 4.2. Aula
  - 4.3. Hissit
  - 4.4. Portaat
  - 4.5. Kulkuväylät
- 5. Ydinpalvelut**
  - 5.1. Työhuoneet
  - 5.2. Kokoushuoneet
  - 5.3. Valtuustosali
  - 5.4. Sosiaalityilat
  - 5.5. Tulostustilat
- 6. Muut palvelut**
  - 6.1. Kahvio
  - 6.2. Pukuhuoneet
- 7. WC**
  - 7.1. Esteetön WC 3. krs.
- 8. Yhteenveto muutosehdotuksista**
  - 8.1. Kevyet muutosehdotukset
  - 8.2. Suuremmat muutosehdotukset
- 9. Aloita tästä**
- 10. Loppusanat**

1. Yhteenveto tilojen esteettömyydestä

Esteetön tai lähes esteetön

- Kaupungintalon tilat ovat pitkälti esteettömiä tai lähes esteettömiä muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta.

Hankalasti saavutettavissa

- Ennakkoinformaatio
- Esteettömät parkkiruudut
- Aula
- Eteläpään portaikon näkemisympäristö
- Kaksioiset työ- ja kokoushuoneet

Esteellinen

- Valtuustosalin kuulemisympäristö
- Valtuustosalin puheenjohtajan ja puhujan korokkeet
- Sosiaalityilat
- Pukuhuoneet

2. Ennakkoinformaatio

2. Ennakkoinformaatio

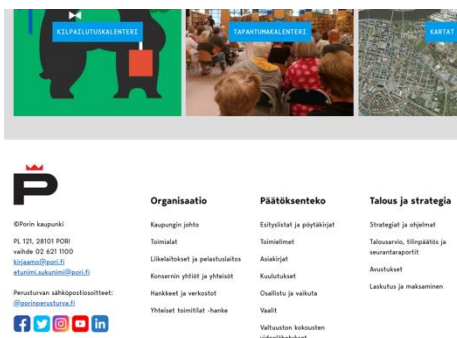
2.1 Ennakkoinformaatio www-sivuilla

Porin kaupungin www-sivuilta ei löytynyt mitään ennakkoinformaatiota kaupungintalon esteettömyydestä. Porin kaupungin www-sivuille on lisättävä esteettömyysinformaatiota kaupungintalon esteettömyyteen liittyen.

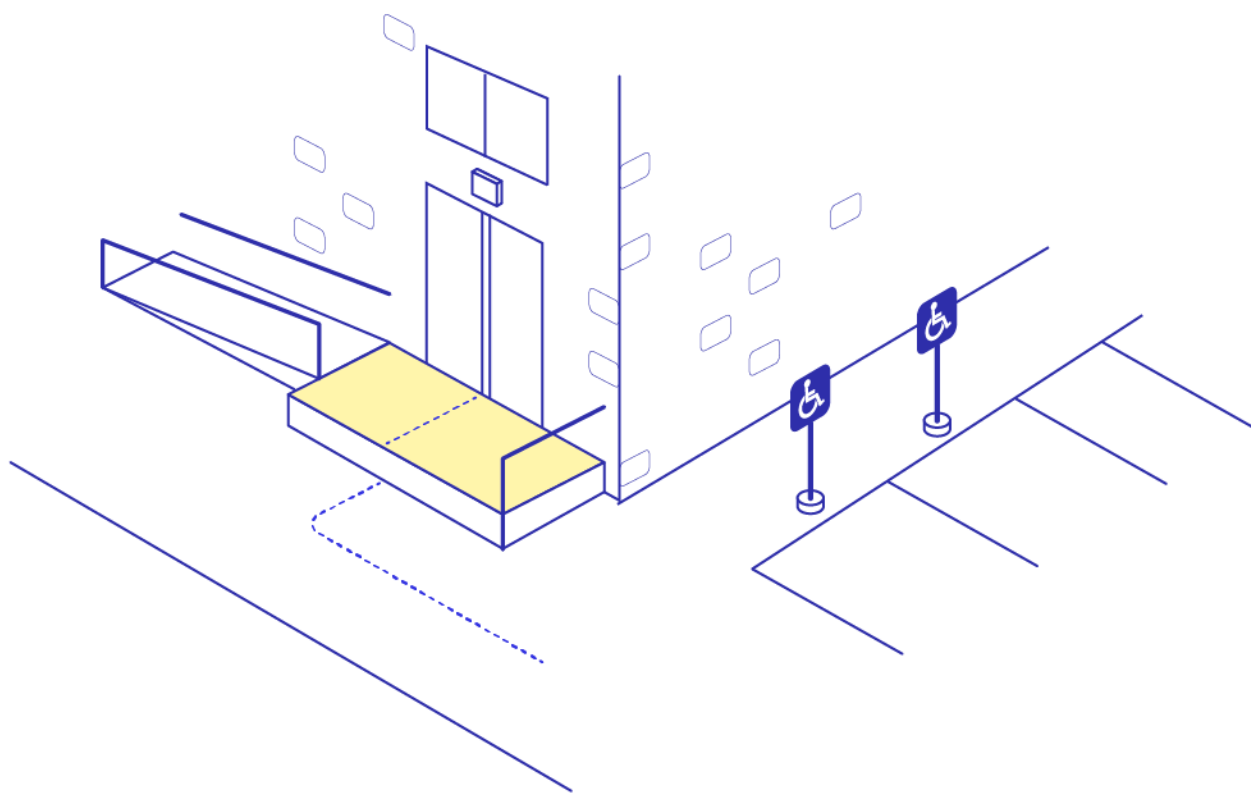
Ennakkoinformaation tulee olla www-sivuilla sellaisessa paikassa, että se on mahdollisimman helppo löytää. Ennakkoinformaatiossa on hyvä olla ainakin tiedot ja kuvat ympäristön esteettömyydestä, esteettömästä sisäänkäynnistä, aulan palvelupisteistä, esteettömistä wc-tiloista sekä saattoliikenteen pysähdyspaikasta ja tieto esteettömistä parkkiruuduista. Kaupungintalon pääsisäänkäynti on esteellinen. Ennakkoinformaatiossa on siis mainittava, kuinka kiertoreitillä tulisi toimia, jotta pääsee käyttämään kaupungintalon palveluita.

Ennakkoinformaatiossa on hyvä käyttää runsaasti kuvia, jotta jokainen mahdollinen tilankäyttäjä voi tehdä omaan toimintakykyynsä perustuvan arvion siitä, sopiiko tila juuri hänelle. Erityisen tärkeitä kuvat ovat wc-tiloista, tilojen ovista sekä kalustuksesta.

Ennakkoinformaatiossa pitää olla myös sellaisen henkilön yhteystiedot, joka voi tarvittaessa antaa lisätietoja esteettömyyteen liittyen.

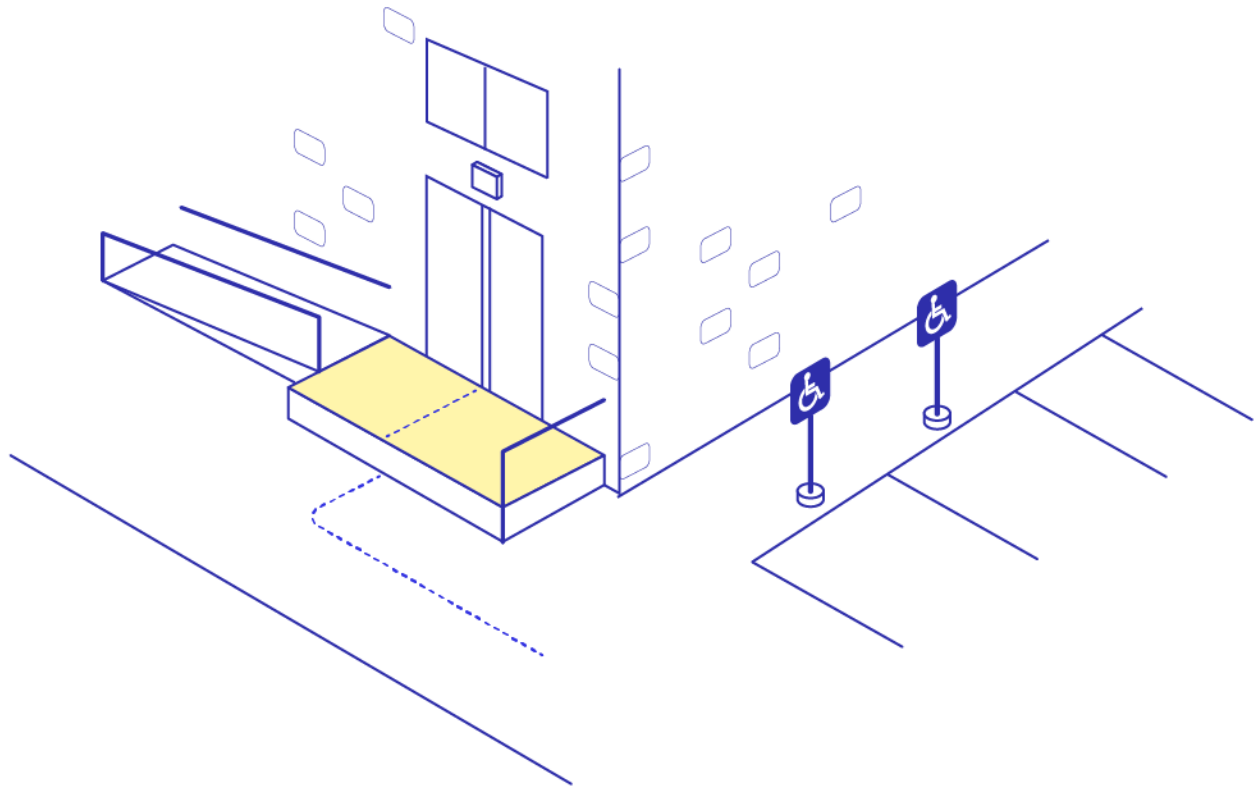

Kuva, Porin www-sivut

3. Ympäristön esteettömyys

3. Ympäristön esteettömyys

3.1. Ulkoalue

Kaupungintalon pääsisäänkäynti on esteellinen sisäänkäynnin portaikon vuoksi. Kiertoreitti pääsisäänkäynniltä esteettömälle sisäänkäynnille on kuitenkin esteetön. Kiertoreitin pinta on tasainen ja kova. Kiertoreitin kulkuväylä on tarpeeksi loiva esteettömälle kululle.

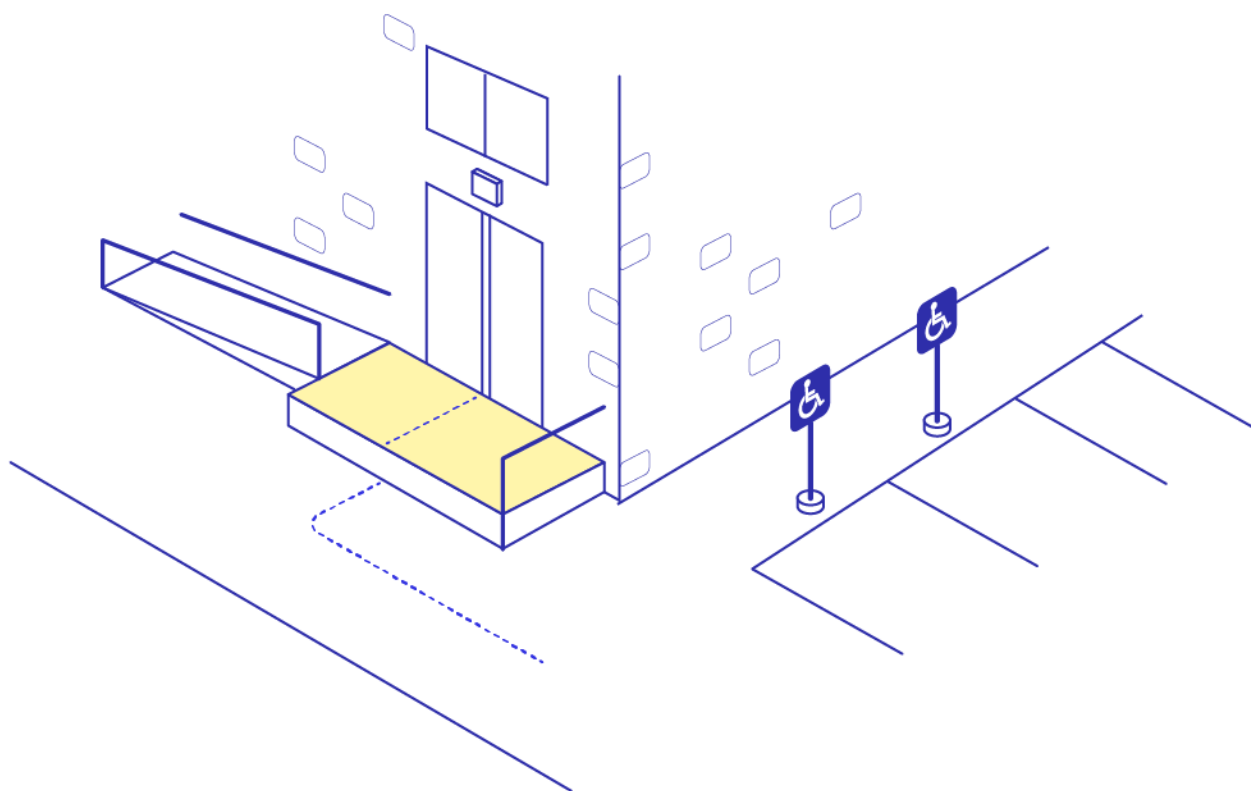

Kuva, ulkoalue

Pääsisäänkäynnillä on opaste, jossa opastetaan portaaton sisäänkäynti sisäpihan puolelta ja jossa on nuoli oikeaan suuntaan. Kiertoreittiopaste erottuu hyvin taustasta kontrastiltaan. Tämän opasteen lisäksi kiertoreitillä ei ole muita suuntaopasteita. Kiertoreittiopasteessa ei ole kansainvälistä pyörätuolisymbolia, jolla voidaan osoittaa selkeästi esteettömän sisäänkäynnin sijainti.

Pääsisäänkäynnin kiertoreittiopasteessa olisi hyvä olla yksinkertainen kartta, jossa opastetaan esteettömälle sisäänkäynnille. Tällä hetkellä kiertoreittiopasteen nuoli osoittaa oikeaan suuntaan, mutta opasteesta ei käy ilmi, että pitää kääntyä kolmesti vasemmalle päästäkseen esteettömälle sisäänkäynnille. Lisätään kiertoreittiopasteeseen myös pyörätuolisymboli. Myös sisäpihan porttiin olisi hyvä lisätä opaste esteettömästä sisäänkäynnistä.

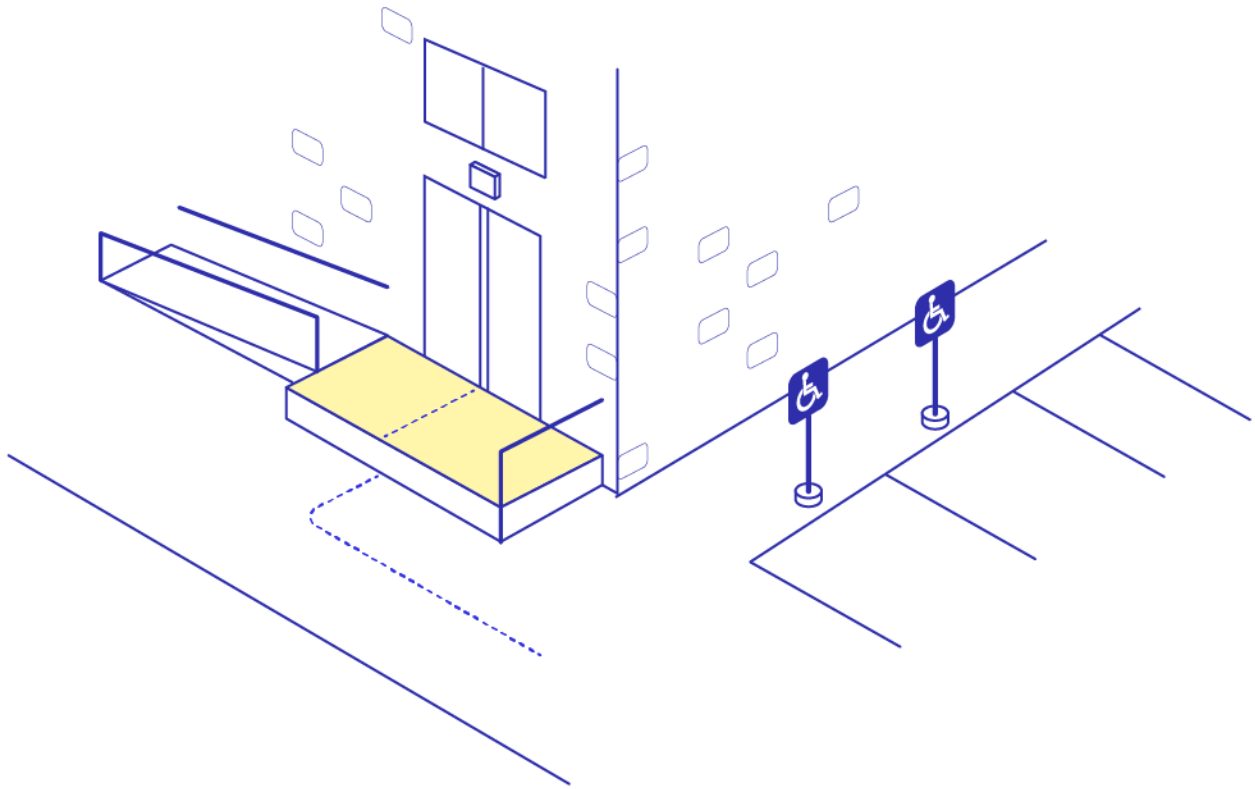
Hyvä pääsisäänkäynnin opaste ohjaa sisäänkäynnille ja on selkeästi havaittavissa läheiseltä kulkuväylältä. Opastetta pitää päästä tutkimaan olematta kulkuväylällä. Opasteessa tulisi olla myös selkeät kontrastierot (mustavalkoinen) ja keskeinen sisältö pistekirjoituksella.

Tällä hetkellä pääsisäänkäynnin opasteen tausta erottuu ympäristöstä kontrastiltaan, mutta opasteen teksti ei erotu opasteen taustaväristä. Opasteen tekstiin pitää lisätä väri sellaisella kontrastilla, joka erottuu taustasta (valkoinen teksti tummalla taustalla erottuu hyvin). Opaste on sijoitettu liian korkealle, jotta sitä pystyisi tarkastelemaan läheltä. Lisätään sellainen opaste pääsisäänkäynnin oheen, joka on 1400-1600 mm korkeudella, jossa on pistekirjoitus ja joka erottuu muusta ympäristöstä kontrastiltaan.

Pääsisäänkäynnin opasteet

3. Ympäristön esteettömyys

3.2. Parkkipaikka

Kuva, ehdotus esteettömän parkkiruudun sijainnista sisäpihalla

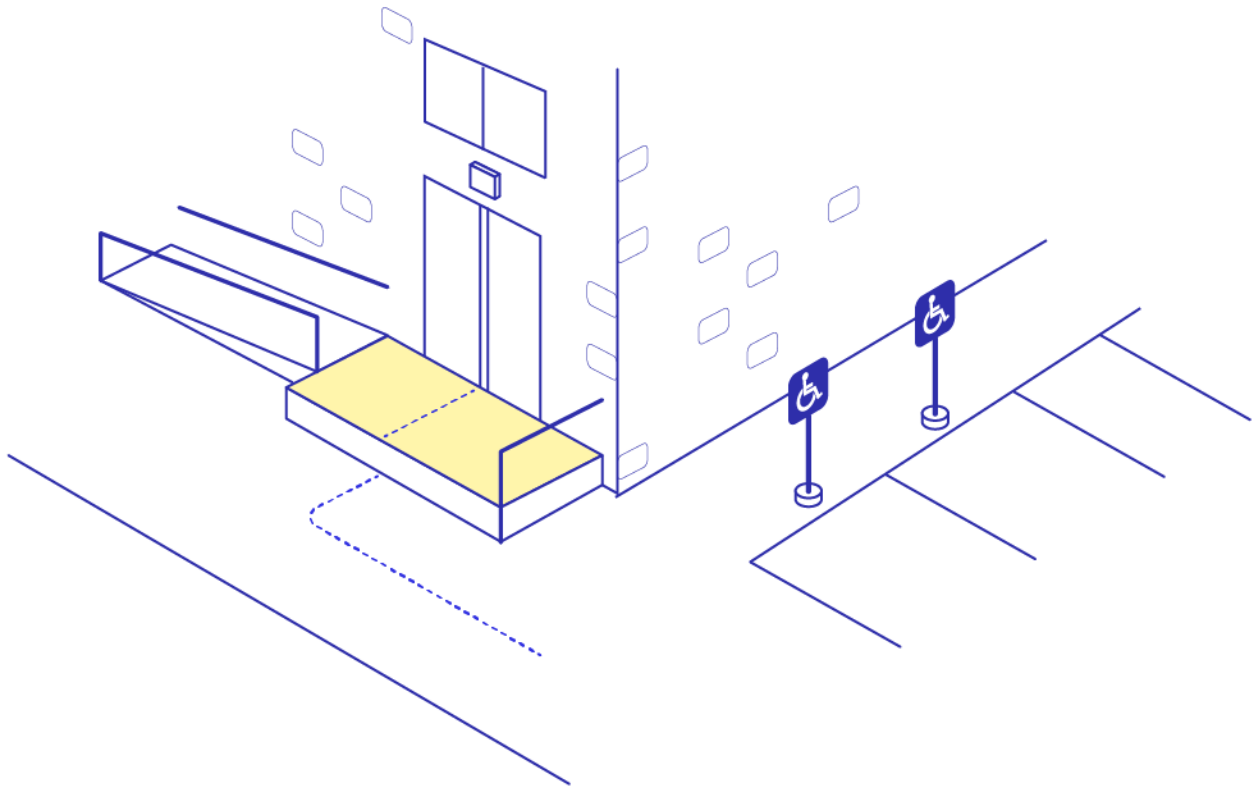
Kaupungintalon ympäristössä ei ole yhtään esteetöntä parkkiruutua. Raatihuoneenkadulla on runsaasti kadunvarsipaikkoja, muttei yhtään esteetöntä parkkiruutua.

Kaupungintalon sisäpihalla olisi tarpeeksi tilaa kahdelle esteettömälle parkkiruudulle. Esimerkiksi kuvassa olevalle seinustalle voidaan sijoittaa sivuttaissuuntainen parkkiruutu, jonka mitat olisivat minimissään 3600 mm x 6500 mm. Kaksi esteetöntä parkkiruutua olisi hyvä määrä suhteessa muuhun alueen paikoitukseen.

Hyvät esteettömät parkkiruudut ovat mahdollisimman lähellä esteetöntä sisäänkäyntiä ja niistä on selkeät opasteet esteettömälle kulkuväylälle, joka johtaa esteettömälle sisäänkäynnille. Esteettömien parkkiruutujen suhdeluku muihin parkkiruutuihin pitäisi olla vähintään 2:50 ensimmäiseltä 50 ruudulta ja jokaiselta seuraavalta 50 ruudulta 1:50.

Ulkoympäristön esteettömät parkkiruudut merkitään sinisellä opasteella, joka sijoitetaan näkyväälle paikalle esteettömän parkkiruudun välittömään läheisyyteen vähintään 900 mm korkeudelle. Esteettömän parkkiruudun ääri viivat merkitään valkoisella viivalla ja asfalttiin merkitään valkoisella värillä pyörätuolisymboli. Ulkoympäristön parkkiruutujen pohjaa ei suositella maalattavan kauttaaltaan (esim. sinisellä merkintävärillä), sillä maalipinta on kastuessaan liukas.

3. Ympäristön esteettömyys

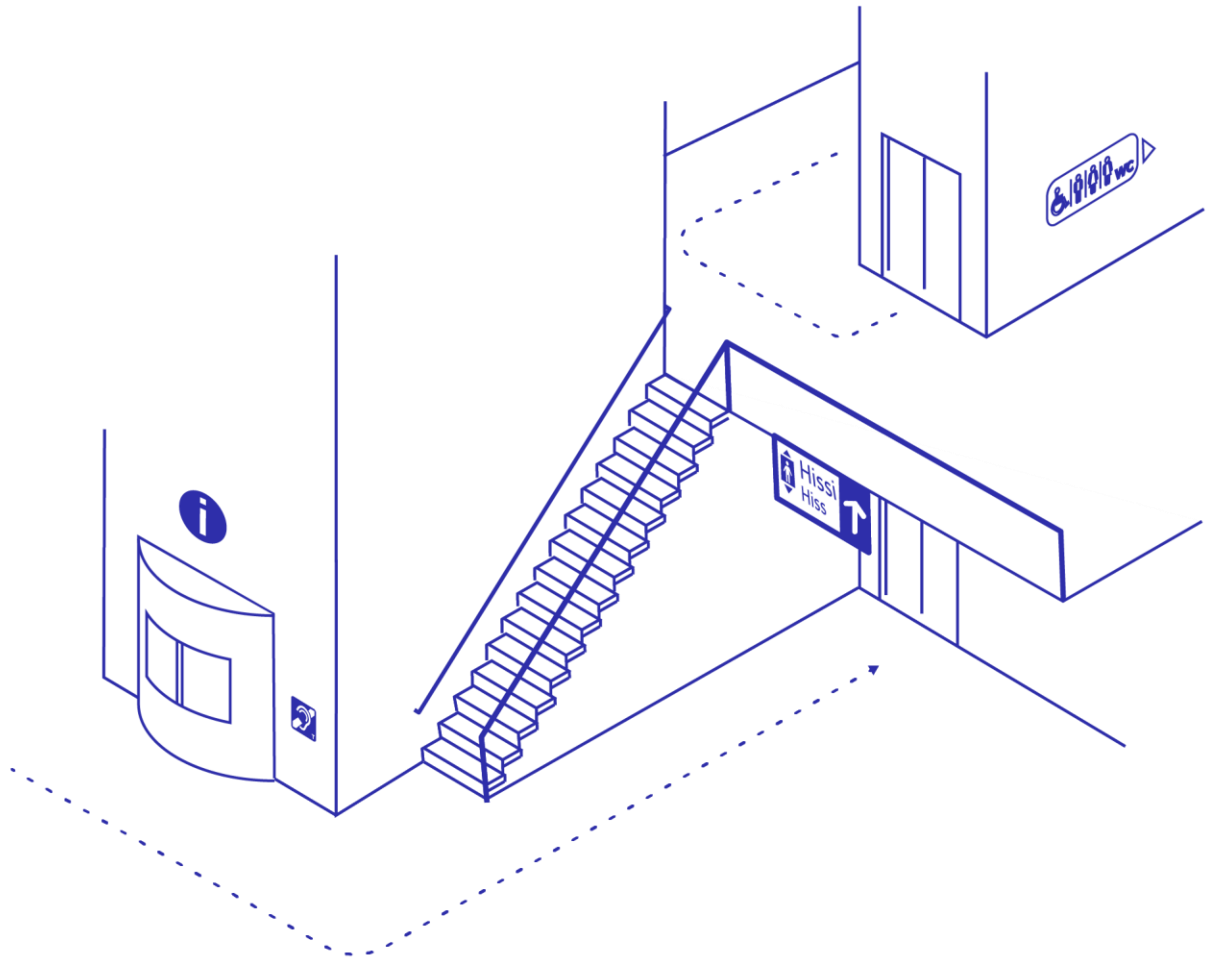
3.3. Saattoliikenne

Sisäpihalla on tarpeeksi tilaa saattoliikenteelle. Saattoliikenteellä on mahdollista jättää asiakas suoraan esteettömän sisäänkäynnin eteen.

Esteettömän sisäänkäynnin kulkuopastus puuttuu piha-alueelta. Saattoliikenteen jättöpaikasta pitää lisätä informaatio Porin kaupungin [www-sivuille](#) ja sisäpihan porttiin. Opasteista tulee selvittää kulkusuunta niin kirjoitettuna kuin mieluiten myös pistekirjoituksella. Maassa kulkeva opasteraita helpottaa näkövammaisten henkilöiden kulkemista sisäänkäynnille.

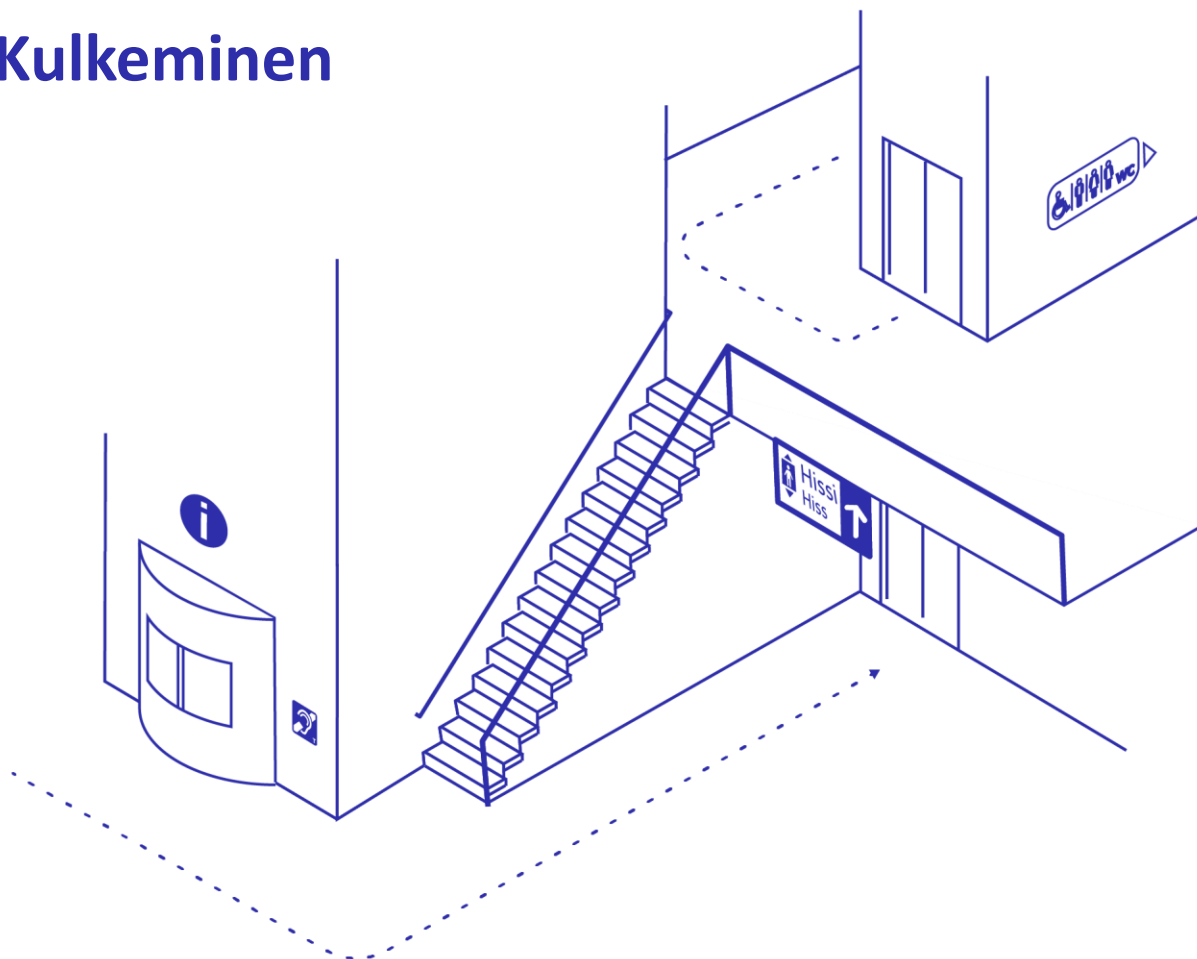

Kuva, saattoliikenne

4. Kulkeminen

4. Kulkeminen

4.1. Sisäänkäynnit

Pääsisäänkäynti

Kaupungintalon pääsisäänkäynti on esteellinen liikuntavammaisille henkilöille. Esteetön sisäänkäynti on järjestetty sisäpihan kautta.

Pääsisäänkäynti on hankalasti saavutettava näkövammaisille henkilöille. Pääsisäänkäynnin ovi erottuu ympäristöstä kontrastiltaan, mutta pääsisäänkäynnin opasteet eivät. Lisätään kontrastia pääsisäänkäynnin opasteisiin siten, että opasteiden tausta erottuu ympäristöstä selkeästi ja opasteiden teksti erottuu taustasta selkeästi (mustavalkoinen on paras kontrasti).

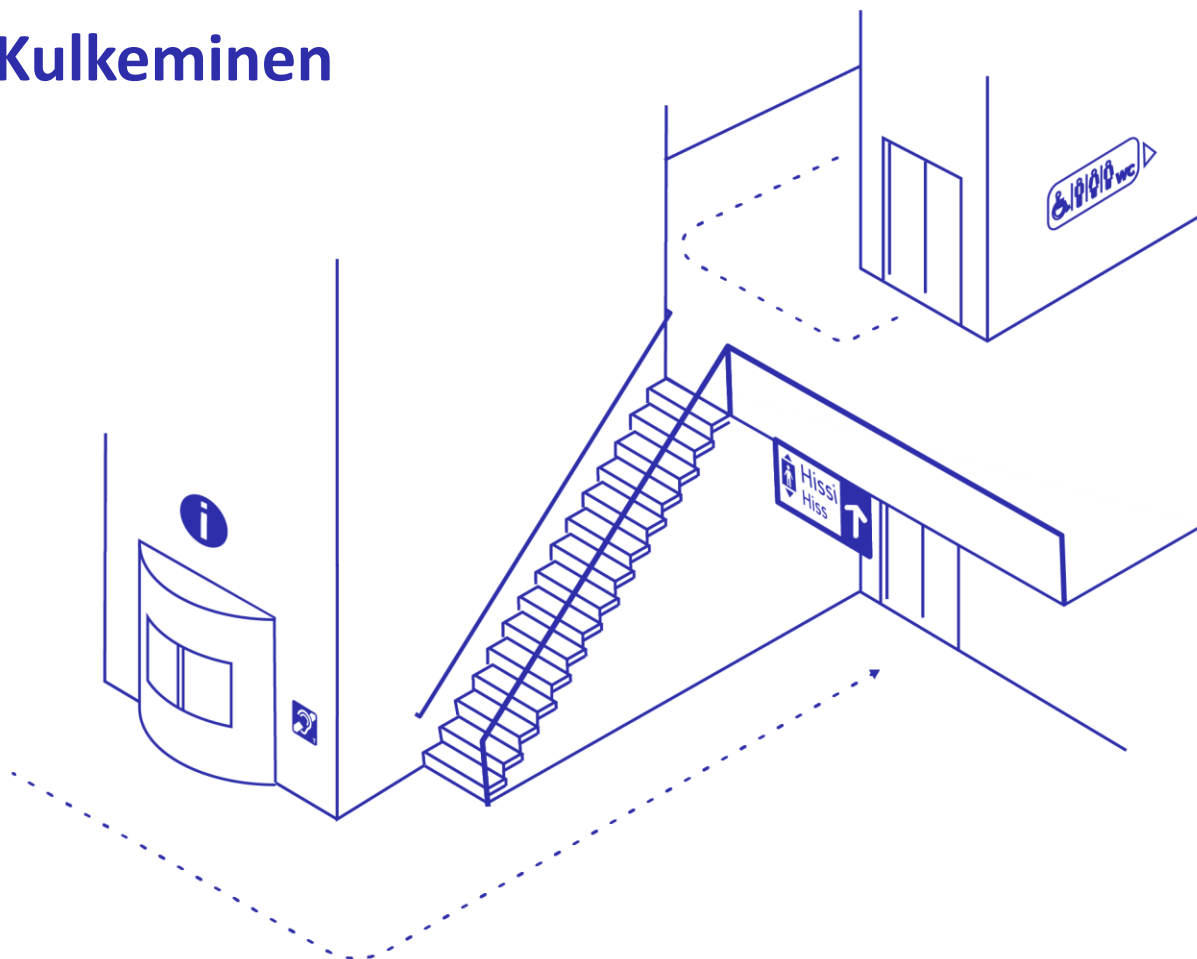
Oven edustalla olevat portaat eivät erotu muusta ympäristöstä kontrastiltaan. Portaiden käsijohteet ovat sijoitettu siten, etteivät ne ohjaa kulkua koko portaiden matkalta. Käsijohteiden kadun puoleiset päät alkavat keskeltä portaita. Käsijohteet eivät myöskään ohjaa kulkua tasaisesti 900 mm korkeudelta, vaan käsijohteiden korkeus suhteessa askelmiin vaihtelee kulun aikana.

Lisätään askelmien etureunaan 20-40 mm leveä kontrastiraita koko askelman leveydeltä. Asennetaan käsijohteet, jotka alkavat ennen ensimmäistä askelmaa kadulta katsottaessa. Uusien käsijohteiden tulisi myös olla n. 900 mm korkeudessa koko portaikon matkalta. Lisätään käsijohteisiin kontrastia, jotta ne erottuvat selkeästi ympäristöstä.

Kuva, pääsisäänkäynti

4. Kulkeminen

4.1. Sisäänkäynnit

Esteetön sisäänkäynti

Esteetön sisäänkäynti sijaitsee Kaupungintalon sisäpihalla. Esteettömän sisäänkäynnin oviaukko on tarpeeksi leveä (950 mm) esteettömään kulkemiseen. Oviaukon kynnyks on myös esteetön (20 mm korkea). Esteettömän sisäänkäynnin oven vieressä on yli 400 mm tilaa pitää ovea auki, mikä on tärkeää esteettömyyden kannalta, koska sisäänkäynnin ovea on raskasta käyttää. Oven esteettömyyttä voidaan parantaa asentamalla sähköinen ovenavausmekanismi, jonka avulla ovesta voi kulkea esteettömästi ilman avustusta.

Oven kulkutunnisteen lukija (1550 mm) sekä ovikamera (1455 mm) on asennettu liian korkealle. Madalletaan molempia siten, että käyttökorkeus on 900-1100 mm.

Opastus pääsisäänkäynniltä esteettömälle sisäänkäynnille on puutteellinen. Pääsisäänkäynnillä on opaste, jossa opastetaan portaaton sisäänkäynti sisäpihan puolelta ja jossa on nuoli oikeaan suuntaan. Kiertoreitillä pitää käännyä monta kertaa päästäkseen oikealle oviaukolle. Siksi kiertoreitin varrelle tuleekin asentaa suuntaopasteita, jotka ohjaavat kulkua kiertoreitillä. Esimerkiksi sisäpihan portille pitää asentaa opaste esteettömän sisäänkäynnin sijainnista. Kiertoreittiopasteisiin pitää lisätä myös kansainvälinen pyörätuolisymboli, jonka avulla jokainen esteetöntä sisäänkäyntiä tarvitseva löytää oikeaan paikkaan.

Esteettömän sisäänkäynnin oviaukko ei erotu kontrastiltaan ympäristöstä. Lisätään oveen tai oven karmeihin kontrastia (mielellään musta kontrasti erottumaan vaaleasta taustasta), jotta sisäänkäynti erottuisi paremmin ympäristöstä.

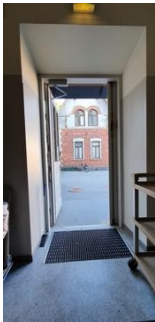

Kuva, esteetön sisäänkäynti

Pääsisäänkäynnin esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi:

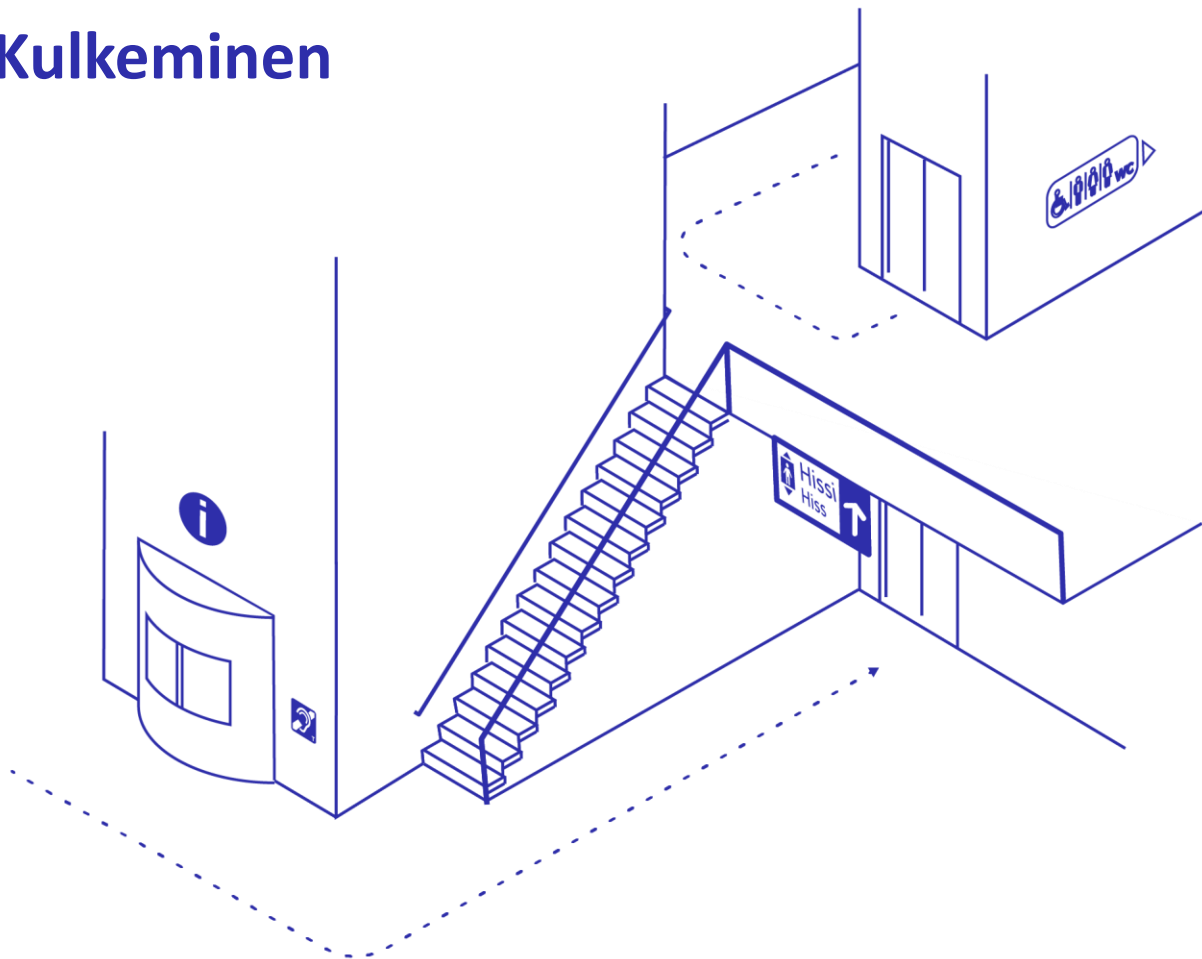
Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Opasteet	Kiertoreitin opaste erottuu hyvin muusta ympäristöstä		
Portaat	- Etenemä (300 mm) pysyy koko matkan ajan samana - Portaat ovat suorat		
Opasteet	- Pääoven yläpuolella oleva rakennusopaste ei erotu kontrastiltaan taustasta - Pääoven vieressä olevan rakennusopasteen teksti ei erotu kontrastiltaan taustasta	- Lisätään pääoven yläpuolella olevan rakennusopasteen tekstin taustalle laatta, joka luo kontrastin opastetekstin ja ympäristön välille - Lisätään pääoven viereisen rakennusopasteen kirjaimiin kontrastia	
Portaat	- Portaat eivät erotu ympäristöstä kontrastiltaan - Portaat eivät erotu kontrastiltaan toisistaan	Lisätään askelmien etureunaan 20-40 mm leveä kontrastiraita	
Portaiden käsijohde	- Portaiden käsijohde on saavuttamattomassa paikassa - Käsijohteet eivät ohjaa kulkemista koko portaiden matkalta - Käsijohteen korkeus suhteessa portaisiin vaihtelee ja on alle 900 mm	- Siirretään istutukset kauemmas portaista, jotta käsijohteen löytää esteettä - Asennetaan käsijohteet siten, että ne ohjaavat portaissa kulkua koko portaiden matkalta - Asennetaan käsijohde siten, että siitä voi pitää kiinni 900 mm korkeudella tasaisesti koko portaikon matkalta	

Esteettömän sisäänkäynnin esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi:

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Ovi ja oviaukko	- Oviaukko on tarpeeksi leveä (950 mm) - Oviaukon kynnyks 20 mm (20 mm tai alle lasketaan esteettömäksi) - Oven vieressä tarpeeksi tilaa oven avaamista varten (yli 400 mm)		
Ovi	- Esteettömän sisäänkäynnin ovea on raskasta käyttää - Ovi ei erotu kontrastiltaan ympäristöstä	- Asennetaan oveen sähköinen avausmekanismi - Lisätään oven karmeihin ympäristöstä kontrastiltaan erottuvaa väriä (esim. mustaa)	
Kulcutunnisteen lukija	- Oven kulcutunnisteen lukija on asennettu liian korkealle (1550 mm) - Ovikamera on asennettu liian korkealle (1455 mm)	Asennetaan kulcutunnisteen lukija ja ovikamera 900-1100 mm korkeuteen	
Opasteet	- Pääsisäänkäynnin kiertoreittiopasteissa ei ole pyörätuolisymbolia - Reitillä pääsisäänkäynniltä sisäpihalle ei ole suuntaopasteita - Esteettömällä sisäänkäynnillä ei ole pyörätuolisymbolia	- Lisätään pyörätuolisymboli pääsisäänkäynnin kiertoreittiopasteeseen - Asennetaan suuntaopasteet esteettömälle sisäänkäynnille - Asennetaan oveen pyörätuolisymbolilla varustettu opaste	

4. Kulkeminen

4.2. Aula

Aulatila on tällä hetkellä hankalasti saavutettavissa. Palvelutiski ei ole saavutettavissa pyörätuolista (korkeus kauttaaltaan 1175 mm), eikä tiskin alla ei ole polvitilaa (korkeus 670 mm, leveys 800 mm, syvyys 600 mm). Palvelutiskin etureunassa ei ole käsijohdetta. Kun aulan palvelupistettä seuraavan kerran uudistetaan, tulee siihen tehdä osio, jossa tiskin korkeus on enintään 750-850 mm ja jossa on tarpeeksi polvitilaa.

Kuva, aula

Aulassa on tarpeeksi tilaa liikkua esteettömästi (käännähdysympyrä 1500 mm) ja aulatilan kalusteet ovat liikuteltavia. Asiakaspaikoilla on istuimia, joka palvelee erityisesti sellaisia liikuntarajoitteisia henkilöitä, jotka pystyvät kävelemään, mutta eivät jaksaa odottaa seisten pitkiä aikoja.

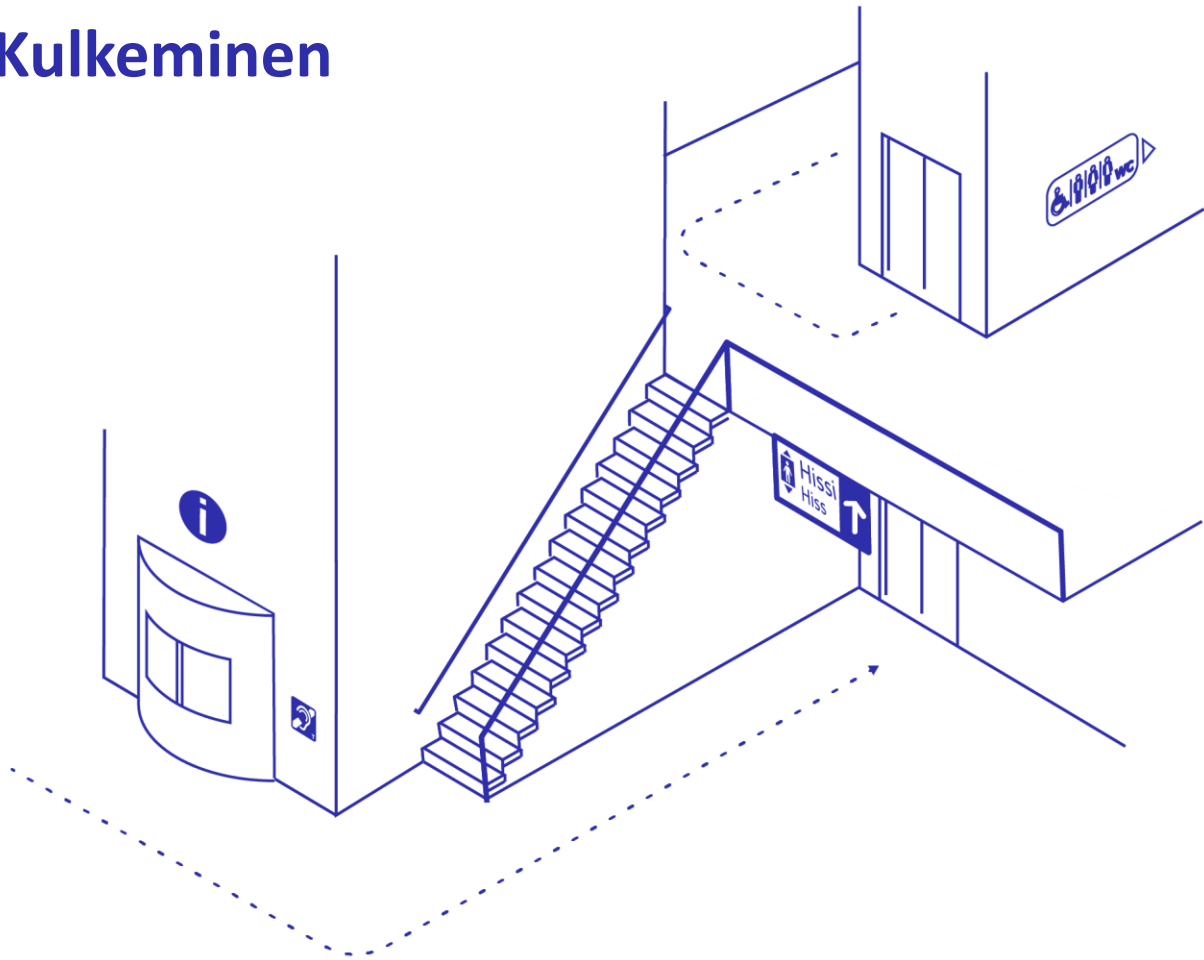
Naulakon ääreen on esteetön kulku, mutta naulakon alimmat koukut ovat liian korkealla (1575 mm). Hankitaan aulaan naulakko, jossa alimmat koukut ovat noin 900 mm korkeudella.

Aulan palvelupisteeltä puuttuu palvelupistesilmukka. Asennetaan aulan palvelupisteelle kiinteä palvelupistesilmukka, jotta kuulovammaiset henkilöt voisivat keskustella aulatyöntekijän kanssa mahdollisimman esteettömästi.

Aulan esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi:

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Aulatila	- Kalusteet liikuteltavia - Aulassa tarpeeksi tilaa liikkua esteettömästi (käännähdysympyrä 1500 mm) - Asiakaspaikoilla istuimia - Naulakon ääreen esteetön kulku		
Palvelutiski	- Palvelutiski ei ole saavutettavissa pyörätuolista (korkeus kauttaaltaan 1175 mm) - Palvelutiskin alla ei ole polvitilaa (korkeus 670 mm, leveys 800 mm, syvyys 600 mm) - Palvelutiskin etureunassa ei ole käsijohdetta	- Seuraavassa remontissa muokataan palvelutiskiä siten, että siinä on osuus n. 900 mm korkeudessa - Muokkaustyössä huomioitava myös polvitilan tarve - Asennetaan tiskin etureunaan käsijohde n. 900 mm korkeudelle	
Naulakko	Aulatilassa olevan naulakon käyttökorkeus on alimmillaan 1575 mm	Hankitaan aulatilaan naulakko, jonka käyttökorkeus alkaa 900 mm korkeudesta	
Kuunteluympäristön esteettömyys	Palvelupisteessä ei ole palvelupistesilmukkaa	Asennetaan palvelupisteelle kiinteä palvelupistesilmukka	

4. Kulkeminen

4.3. Hissit

Kuva, hissi

Esteettömän sisäänkäynnin läheisyydessä oleva hissi on esteetön. Hissin avulla pääsee liikkumaan kaikkien kerrosten välillä. Hissi on tarpeeksi leveä (1065 mm) ja pitkä (1500 mm). Jokaisessa kerroksessa hissien oven edessä on käännähdyssympyrän verran vapaata lattia-tilaa (halkaisija 1500 mm).

Hissin kutsunapit ovat sopivalla korkeudella (1100 mm) ja ne erottuvat ympäristöstä kontrastiltaan. Kutsunappi on koholla paneelista ja etäisyys nurkasta on yli 400 mm. Kutsunapin tulee olla tarpeeksi kaukana nurkasta, jotta sen ääreen voi ajaa apuvälineellä esteettömästi.

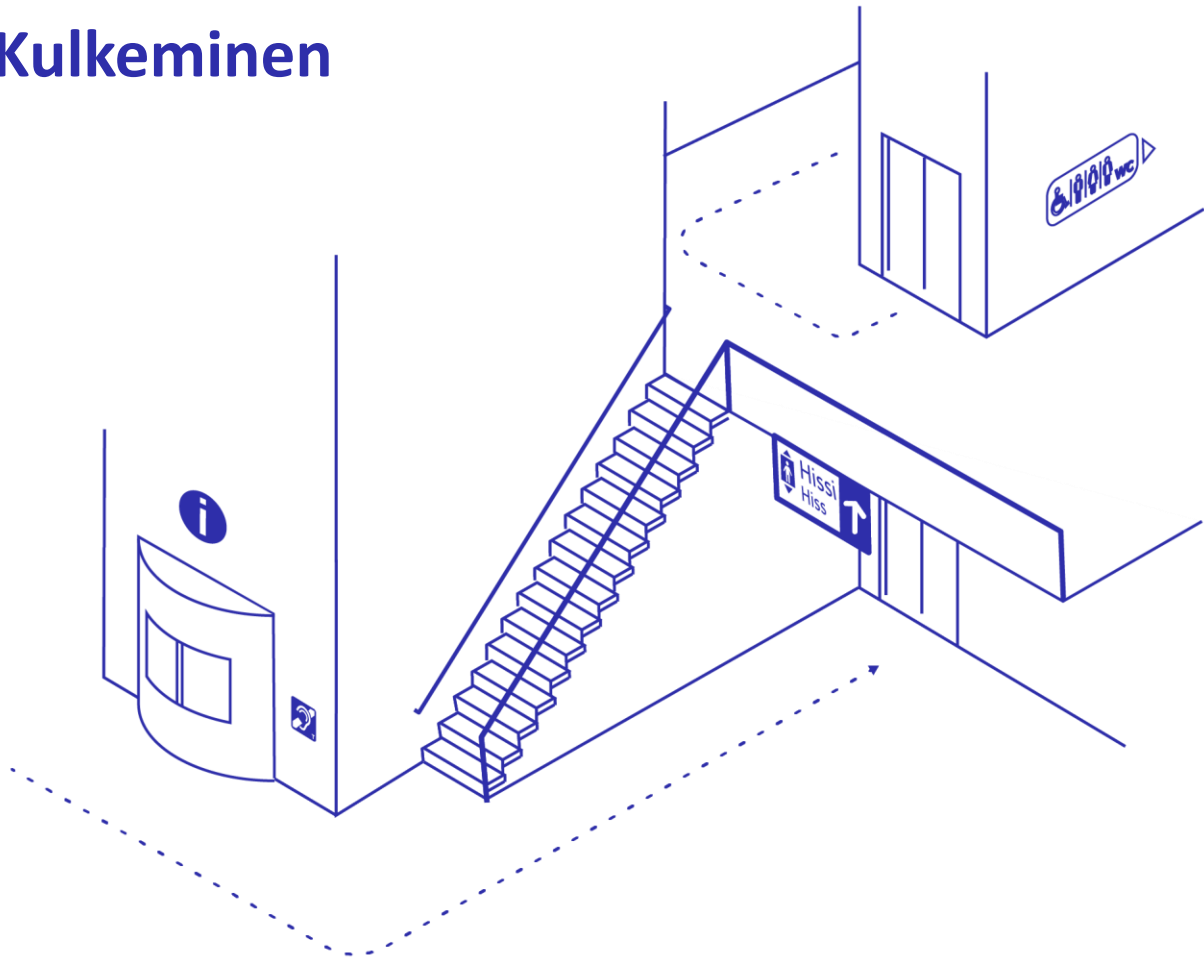
Hissin käyttöpaneeli on sopivalla korkeudella (910-1080 mm) ja käyttöpainikkeet ovat koholla paneelista. Painikkeissa on kohonumerot ja niiden vieressä on kerroskuvaukset.

Hissin käyttöpaneelin on hankalasti saavutettava näkemisympäristön kannalta. Käyttöpaneeli ei erotu kontrastiltaan muusta hissien seinästä. Käyttöpaneelin painikkeiden vieressä ei ole opastusta pistekirjoituksella. Hälytysnappia ei ole suojattu kauluksella, mikä voi johtaa turhiin hälytyksiin, jos näkövammaisen henkilö yrittää tunnustellen löytää oikeaan kerrokseen. Asennetaan hälytyspainikkeeseen suojakaulus ja lisätään käyttöpainikkeiden viereen kerrosinformaatio myös pistekirjoituksella.

Hissin esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi:

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Hissin ovi	- Ovi erottuu ympäristöstä kontrastiltaan - Hissin oviaukko on tarpeeksi leveää (902 mm)		
Hissin kutsupainikkeet	- Kutsupainikkeen korkeus on hyvä (1100 mm) - Kutsupainike erottuu ympäristöstä kontrastiltaan - Kutsupainike on koholla ja etäisyys nurkasta on yli 400 mm		
Hissin käyttöpaneeli ja käyttöpainikkeet	- Hissin käyttöpaneeli on sopivalla korkeudella (910-1080 mm) - Hissin käyttöpainikkeet ovat koholla paneelista - Painikkeissa on kohonumerot ja niiden vieressä on kerroskuvaukset		
Hissikori	- Hissikorin leveys on 1065 mm ja pituus 1500 mm - Hississä on tukikaide n. 900 mm korkeudella - Hississä saapumisilmoitus tultaessa kerrostasanteelle valo- ja ääni-ilmoituksilla - Hissin valaistus on tasainen		
Hissin käyttöpaneeli ja käyttöpainikkeet	- Hissin käyttöpaneeli ei erotu kontrastiltaan muusta ympäristöstä - Käyttöpainikkeiden vieressä ei ole kerroskuvauksia pistekirjoituksella - Hälytyspainiketta ei ole suojattu kauluksella	- Lisätään käyttöpaneelin taustaan kontrastia - Lisätään käyttöpainikkeiden viereen kerroskuvaukset myös pistekirjoituksella - Lisätään hälytyspainikkeeseen suojakaulus	

4. Kulkeminen

4.4. Portaat

Pääsisäänkäynnin portaikko

Pääsisäänkäynnin portaikon näkemisympäristö on käytännössä esteetön. Askelman nousu (135 mm) ja etenemä (333 mm) ovat suositusten mukaiset ja pysyvät koko matkan samana. Portaikon askelmat ovat suorat ja enintään 15 askelman välein on välitasanne. Portaikon käsijohde on sopivan korkuinen (910 mm) ja se on yhtenäinen koko portaikon matkalta. Portaikko on eristetty muista kaupungintalon kulkuväylistä ovilla, jolloin portaikon ylätasanteille ei tarvitse asentaa varoitusalueita.

Portaikoin esteettömyyttä voidaan parantaa lisäämällä askelmien etureunaan 20-25mm leveä kontrastiraita. Tällä hetkellä askelmat eivät erotu toisistaan kontrastiltaan kovin hyvin. Portaikossa ei ole käsijohdetta ulkoseinän puolella. Toinen käsijohde helpottaa kulkemista etenkin sellaisilla henkilöillä, joilla toinen käsi on vahvempi kuin toinen. Silloin portaikossa voi valita, kummalla kädellä ottaa tukea käsijohteesta.

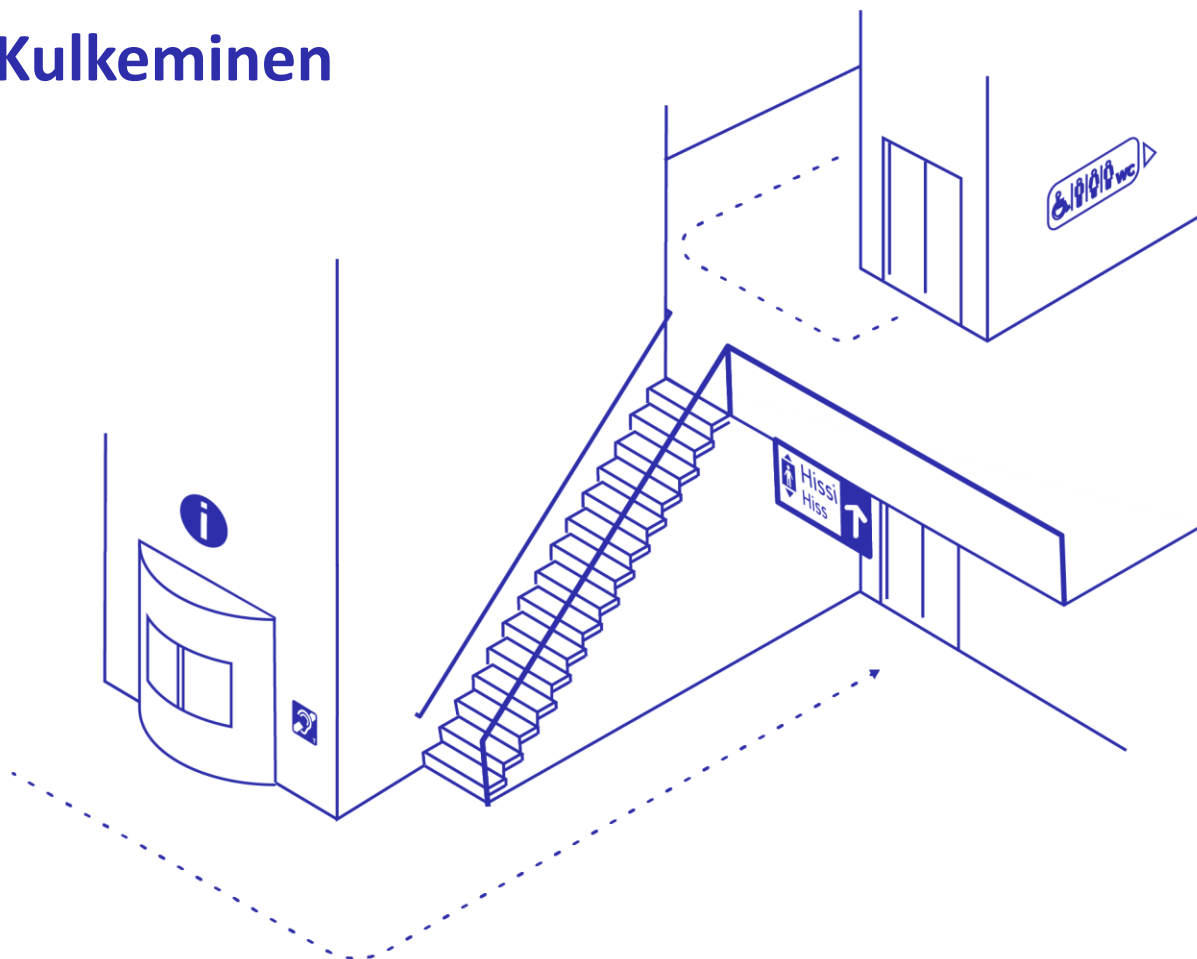
Suurimmat haasteet portaikossa liittyvät valaistukseen ja opasteiden erottumiseen. Portaikoin valaistus ei ole tasainen, eikä valaistuksen tasoa voi säätää. Asennetaan portaikokoon mahdollisuuksien mukaan automaattinen valaisinjärjestelmä, joka takaa tasaisen ja häikäisemättömän valaistuksen kellon ympäri. Päivänvalon tasoa portaikossa ei voi myöskään säätää. Ikkunoihin voidaan asentaa esimerkiksi huurre, jonka avulla suora päivänvalo ei häikäise portaikossa.

Kerrosopasteet eivät erotu ympäristöstä tarpeeksi hyvin läpinäkyvän taustamateriaalinsa vuoksi. Vaihdetaan opasteet sellaisiksi, jotka erottuvat ympäristöstä taustaltaan, ja joissa teksti erottuu selkeästi kontrastiltaan. Asennetaan kaikki opasteet 1400-1600 mm korkeudelle ja lisätään opasteisiin myös pistekirjoitus.

Kuva, pääsisäänkäynnin portaikko

4. Kulkeminen

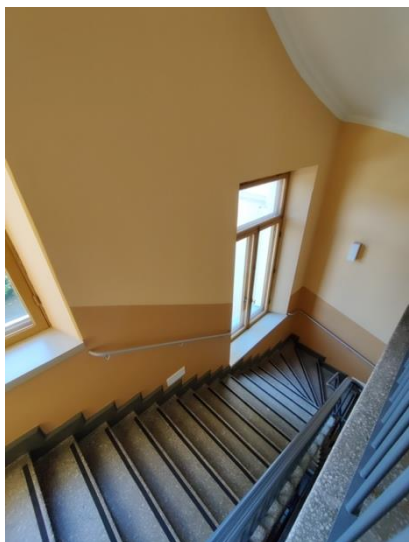
4.4. Portaat

Eteläpäädyn portaikko

Eteläpäädyn portaikon näkemisympäristö on hankalasti saavutettava. Portaikko ei ole suora eikä portaissa ole välitasannetta enintään 15 askelman välein. Portaiden epäsuoruus johtaa siihen, että osassa askelmia sisäreunan etenemä on olematon ja tämä aiheuttaa kompastumisvaaran. Käsijohteen jatkuvuus on erityisen tärkeää portaikossa, joka ei ole suora. Eteläpäädyn portaikon ulkoreunan käsijohde ei ole jatkuva. Sisäreunan käsijohde on jatkuva, mutta se ohjaa lyhyen etenemän askelmiin portaikon epäsuorissa kohdissa. Siksi ulkoreunan käsijohteet pitää muuttaa jatkuviksi koko portaikon matkalta, jotta kulku ohjataan pitkän etenemän kohtiin portaikon epäsuorissa kohdissa.

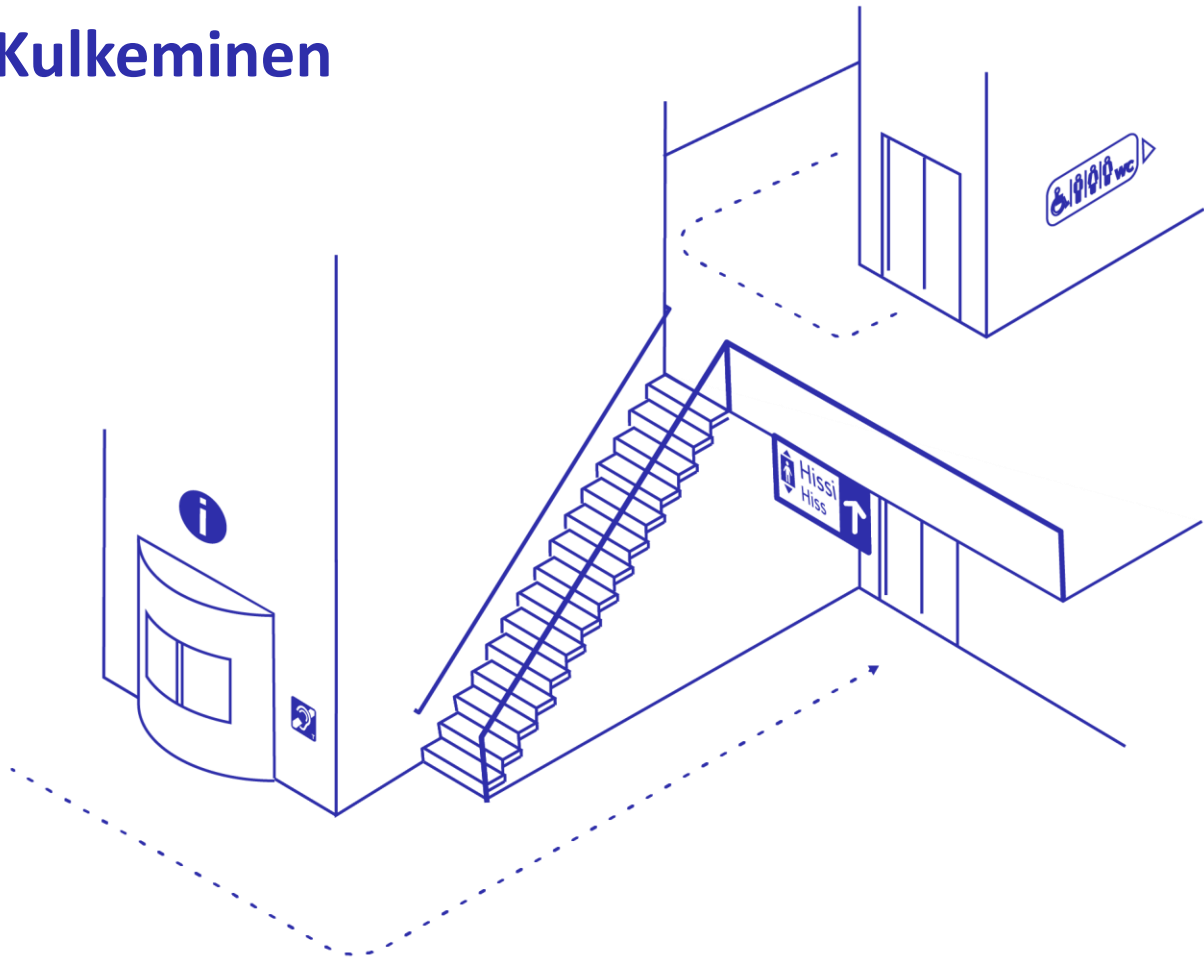
Portaikosta voidaan mainita myös muutama hyvä esteettömyyshuomio. Portaiden nousu on suositusten mukainen (140 mm), askelmien etureunassa on suositusten mukainen kontrastiraita ja portaikon ulkoreunan käsijohteet ovat pyöreän malliset.

Portaikossa on myös haasteita valaistukseen ja opasteiden erottumiseen liittyen. Portaikon valaistus ei ole tasainen, eikä valaistuksen tasoa voi säätää. Asennetaan portaikkoon mahdollisuuksien mukaan automaattinen valaisinjärjestelmä, joka takaa tasaisen ja häikäisemättömän valaistuksen kellon ympäri. Päivänvalon tasoa portaikossa ei voi myöskään säätää. Ikkunoihin voidaan asentaa esimerkiksi huurre, jonka avulla suora päivänvalo ei häikäise portaikossa.

Kuva, eteläpäädyn portaikko

4. Kulkeminen

4.4. Portaat

Eteläpäädyn portaikko (jatkuu)

Kerrosopasteet eivät erotu ympäristöstä tarpeeksi hyvin pienen kokonsa vuoksi. Vaihdetaan opasteet sellaisiksi, jotka erottuvat ympäristöstä kooltaan. Esimerkiksi minimissään 300 mm korkea kerrosnumero, joka erottuu kontrastiltaan taustasta, olisi erinomainen opasteratkaisu. Asennetaan kaikki opasteet 1400-1600 mm korkeudelle ja lisätään tekstiopasteisiin myös pistekirjoitus.

Kartoitushetkellä kerrostasanteille oli sijoitettu kierrätyslaatikoita ja muuta irtaimistoa. Näkemisympäristön kannalta irtaimistoa ei saa sijoittaa kulkuväylille, koska ne aiheuttavat törmäys- ja kompastumisvaaran. Kierrätysastiat on sijoitettu kerrosopasteen eteen, jolloin näkövammaisen henkilö ei pääse tutkimaan opastetta läheltä. Kaikki irtaimisto tulee sijoittaa muualle siten, etteivät ne ole kerrostasanteilla kulkemisen tiellä.

Kuva, eteläpäädyn portaikon opaste

Pääsisäänkäynnin puoleisen portaikon esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi:

Kohde	Esteettömyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Askelmat	Askelman nousu (135mm) ja etenemä (333mm) ovat suositusten mukaiset ja pysyvät koko matkan samana		
Portaikko	- Portaat ovat suorat - Portaissa välitasanne 15 askelman välein		
Käsijohde	- Käsijohteen korkeus on suositusten mukainen (910 mm) - Käsijohde on yhtenäinen porrassyöksyssä - Käsijohde on pyöreä		
Askelmat	Askelmien etureunassa ei ole kontrastiraitaa	Lisätään askelmien etureunaan 20-25 mm leveä kontrastiraita koko portaan leveydeltä	
Käsijohde	Vain askelmien sisäreunassa on käsijohde	Mahdollisuuksien mukaan asennetaan käsijohde myös askelmien ulkoreunan puolelle	

Pääsisäänkäynnin puoleisen portaikon esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi (jatkuu):

Kohde	Esteettömyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Opasteet	• Porrassyöksyn kerrosopasteet läpinäkyvää ja kiiltävää materiaalia • Kerrosopasteissa ei ole pistekirjoitusta	• Asennetaan uudet kerrosopasteet, jotka erottuvat taustaltaan muusta ympäristöstä ja joiden pinta ei heijasta valoa • Lisätään kerrosopasteen tieto myös pistekirjoituksella	
Valaistus	• Porrassyöksyssä ei ole automaattista valaistusta • Porrassyöksyn valaistus ei luo tasaista ja häikäsemätöntä valoa portaikkoon	• Automatisoidaan porrassyöksyn valaistus toimimaan liiketunnistimella • Asennetaan mahdollisuuksien mukaan porrassyöksyyn valaisinjärjestelmä, joka luo häikäsemättömän ja tasaisen valaistuksen portaikkoon	
Näkemisympäristön esteettömyys	• Portaikon ikkunoista tulevan päivänvalon häikäisyä ei ole mahdollista rajoittaa	• Asennetaan mahdollisuuksien mukaan ikkunoihin huurre tai muu häikäisyä rajoittava ratkaisu	

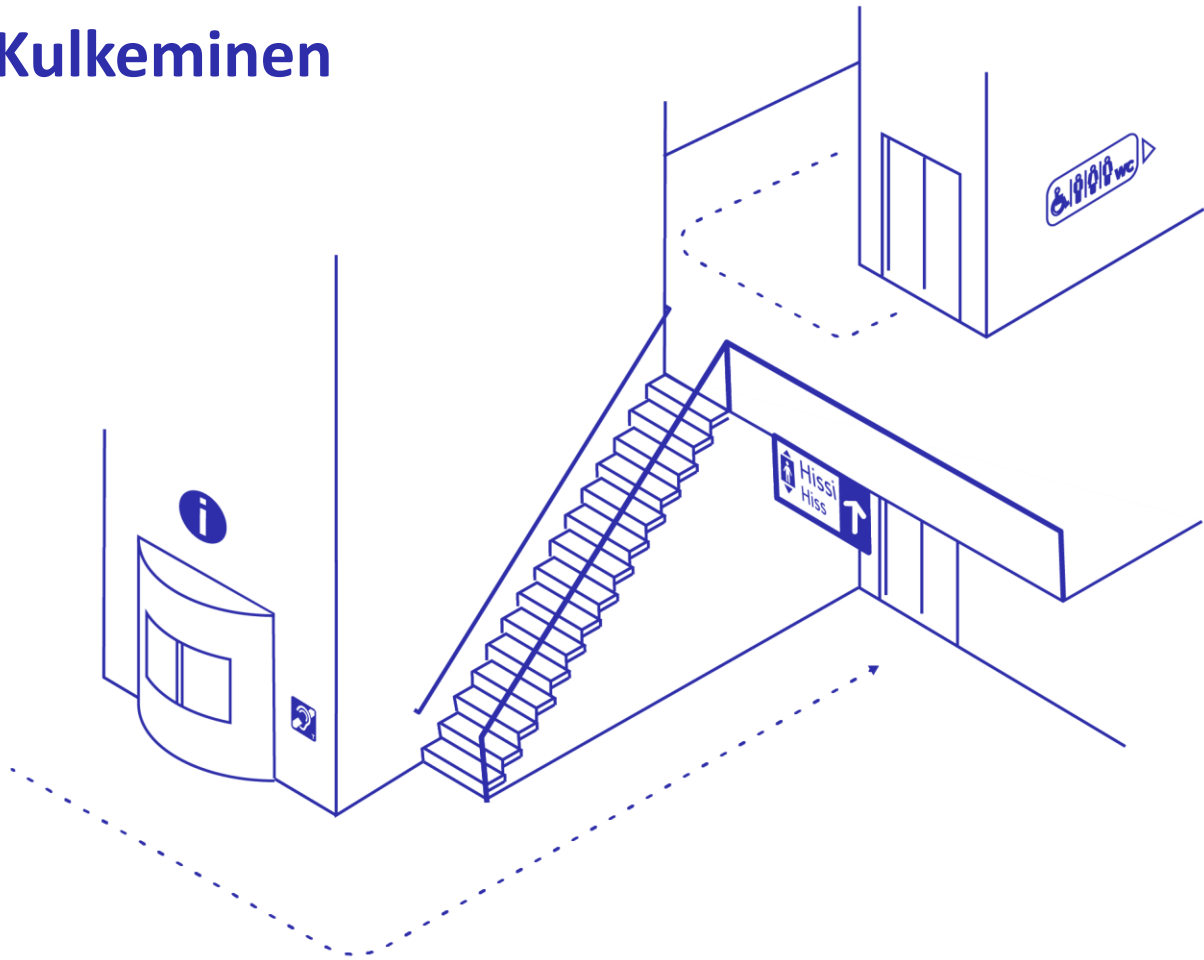
Takaoven puoleisen portaikon esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi:

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Askelmat	- Nousu (140 mm) on suositusten mukainen - Askelmien etureunassa on suositusten mukainen kontrastiraita		
Käsijohteet	Käsijohteet ovat pyöreän malliset		
Askelmat ja portaikko	- Portaikko ei ole suora - Välitasanteita ei ole 10-15 askelman välein	Käytetään tarvittaessa kerrosten väliseen esteettömään kulkemiseen hissiä	
Käsijohteet	Portaikun ulkoreunan käsijohde ei ole jatkuva ikkunoiden kohdalla	Asennetaan mahdollisuuksien mukaan käsijohteet, jotka myös ikkunoiden kohdalla läpi porrassyöksyn	
Portaikun kerrostasanteet	- Tasanteelle on sijoitettu kierrätysastiat opasteen ja valokatkaisijan eteen - Käytävälle jätetty myös muuta irtaimistoa	Siirretään kierrätysastiat ja muut esteet pois kulkuväylältä	

Takaoven puoleisen portaikon esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi (jatkuu):

Kohde	Esteettömyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Opasteet	• Porrassyöksen kerrosopasteet eivät erotu ympäristöstä tarpeeksi hyvin pienen kokonsa vuoksi • Kerrosopasteissa ei ole pistekirjoitusta	• Asennetaan uudet kerrosopasteet, jotka erottuvat muusta ympäristöstä selkeästi koolla ja sijoittelullaan • Lisätään kerrosopasteeseen tieto myös pistekirjoituksella	
Valaistus	• Porrassyöksyssä ei ole automaattista valaistusta • Porrassyöksen valaistus ei luo tasaista ja häikäsemätöntä valoa portaikkoon	• Automatisoidaan porrassyöksen valaistus toimimaan liiketunnistimella • Asennetaan mahdollisuuksien mukaan porrassyöksyn valaisinjärjestelmä, joka luo häikäsemättömän ja tasaisen valaistuksen portaikkoon	
Näkemisympäristön esteettömyys	• Portaikon ikkunoista tulevan päivänvalon häikäisyä ei ole mahdollista rajoittaa	• Asennetaan mahdollisuuksien mukaan ikkunoihin huurre tai muu häikäisyä rajoittava ratkaisu	

4. Kulkeminen

4.5. Kulkuväylät

Kuva, kulkuväylä

Kaupungintalon kulkuväylät ovat pääosin esteettömät. Kulkuväylien kalusteet on sijoiteltu siten, että käytävillä mahtuu liikkumaan apuvälineiden kanssa esteettömästi (kulkuväylien leveys yli 1500 mm ja levähdyspaikkoja löytyy). Käytävien väliovet ovat tarpeeksi leveitä (yli 850 mm) ja väliovissa on esteettömät kynnykset (korkeus alle 20 mm). Esteettömällä kulkuväylällä kellarikerroksen risteyskohdassa on asianmukainen kerrosopaste, joka ohjaa esteettömään kulkuun hissillä kerrosten välillä.

Kulkuväylien esteettömyyden haasteet liittyvätkin näkemisympäristön esteettömyyteen. Käytävien valaistus pitää laittaa päälle katkaisijasta manuaalisesti. Jos valoja ei jatkuvasti pidetä päällä, hämärässä näkemisympäristössä on hankala löytää katkaisijaa. Kaikki katkaisijat eivät myöskään erotu ympäristöstä kontrastiltaan, mikä vaikeuttaa katkaisijan löytämistä.

Kaupungintalon opasteissa ei ole pistekirjoitusta. Pistekirjoitus pitäisi lisätä erityisesti huoneopasteisiin ja kerrosopasteisiin. Pistekirjoituksen tarkoituksena on helpottaa näkövammaisten henkilöiden itsenäistä kulkemista tiloissa.

Opasteiden havaittavuus vaihtelee hyvin paljon eri kulkuväylillä. Opasteen pohjaväriin pitäisi olla optimaalisessa tilanteessa vastaväri taustaan nähden. Esimerkiksi valkoisella seinällä pitäisi olla opaste, jonka tausta on musta ja teksti on valkoinen. Jos opasteen taustaväri ei erotu ympäristöstä selkeästi ja ainoastaan opasteen teksti erottuu ympäristöstä, voi opaste jäädä kokonaan huomaamatta näkövammaiselta henkilöltä. Esimerkiksi pääsisäänkäynnin 1. kerroksen tasanteella olevaa lasitaustaista opastetaulua on mahdoton lukea läpinäkyvän taustan vuoksi. Olisi myös tärkeää, että opasteet olisivat yhteneväiset, jotta ne olisi helppo löytää ympäristöstä.

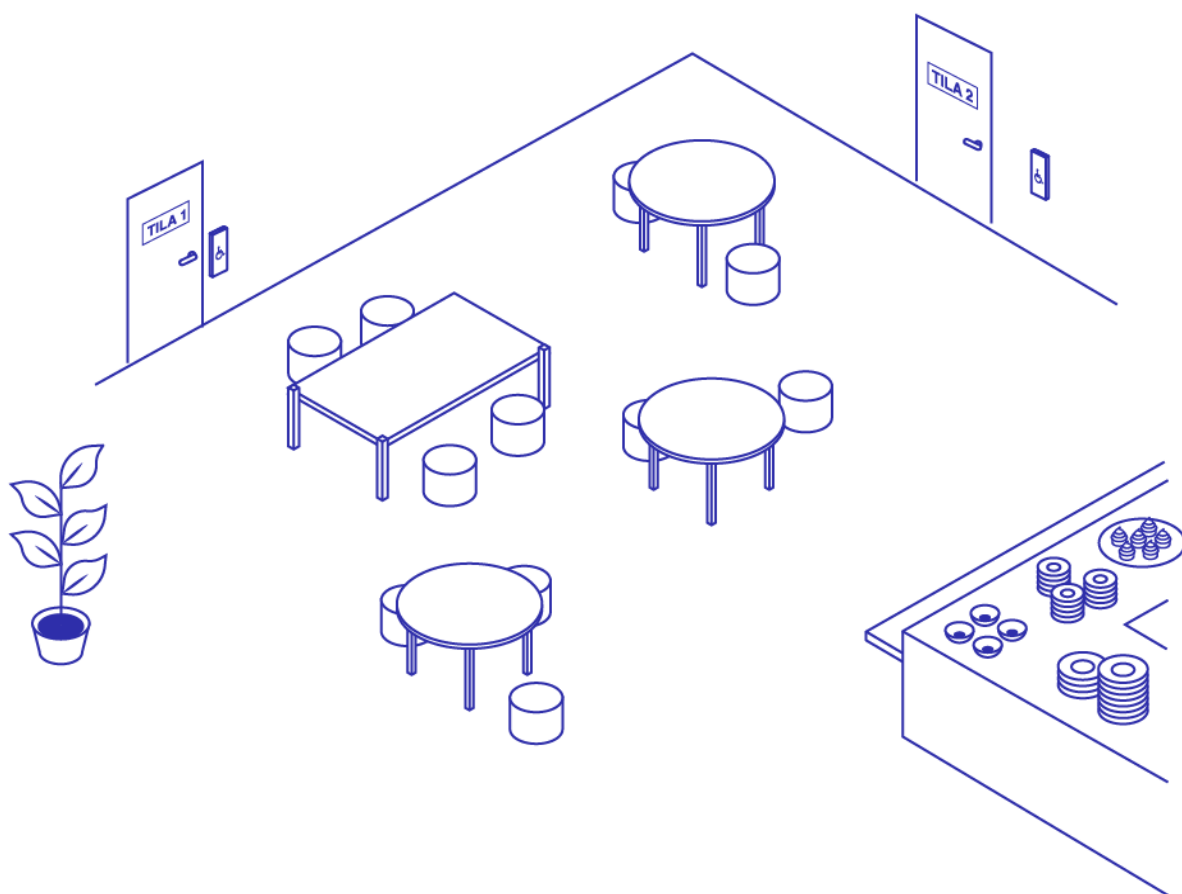
Tämän lisäksi opasteen pitäisi olla tarpeeksi iso, mikä helpottaa näkövammaisen henkilön havainnointia. Esimerkiksi suuntaopasteiden kirjainten pitäisi olla mielellään 40mm korkeita.

Kulkuväylien esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi:

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Kulkuväylät	- Kulkuväylillä tilaa liikkuu esteettömästi, koska käytävien leveys on yli 1500 mm ja levähdyspaikkoja löytyy - Käytävien kalusteet on sijoitettu esteettömästi		
Väliovet	- Väliovet ovat tarpeeksi leveitä (yli 850 mm) - Käytävien väliovissa esteettömät kynnykset (korkeus alle 20 mm)		
Opasteet	Esteettömän kulkuväylän risteyskohdassa kerrosopaste		
Valaistus	- Kulkuväylien valaistus on tasainen ja häikäisemätön - Päivänvalo ei häikäise kulkuväylillä - Kulkuväylillä ei ole suuria valaistuseroja		
Opasteet	Pääsisäänkäynnin 1. kerroksen tasanteella olevaa lasitaustaista opastetaulua on mahdoton lukea läpinäkyvän taustan vuoksi	- Lisätään lasin taakse taustaväri, josta erottaa kultaisen tekstin - Vaihtoehtoisesti hankitaan kokonaan uusi kerrosopaste, jossa taustaväri erottuu ympäristöstä ja opasteen teksti erottuu kontrastiltaan taustasta (miehellään mustavalkoinen kontrasti)	

Kulkuväylien esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi (jatkuu):

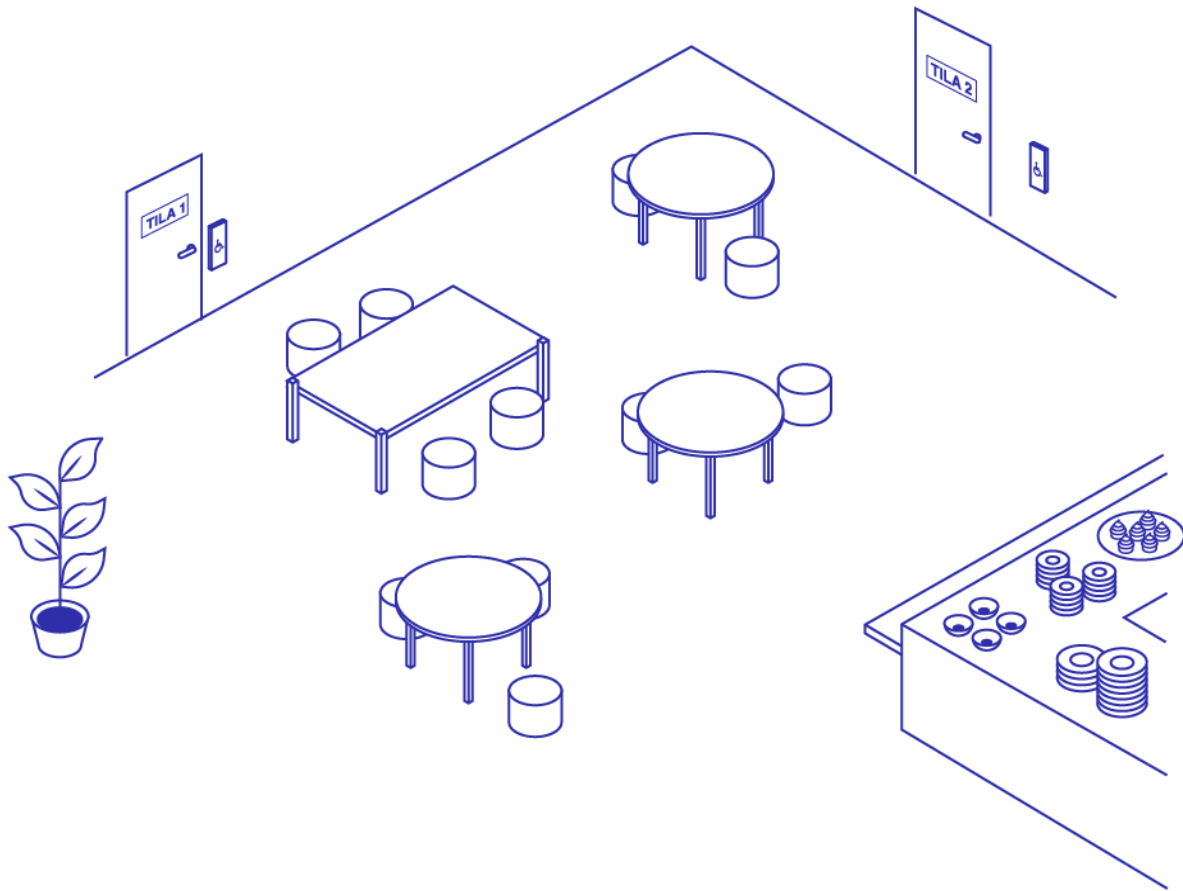
Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Kulkuväylät	Kellarikerroksen kulkuväylällä (käytävä 017) loiva tasoero, joita ei ole merkitty kontrastilla	Lisätään kulkuväylän tasoeroon kontrastiraidat kulkusuuntaan nähden poikittain	
Valaistus	- Käytävien valaistus pitää laittaa päälle katkaisijasta manuaalisesti - Kaikki katkaisijat eivät erotu ympäristöstä kontrastiltaan	- Asennetaan käytäville liiketunnistimet, jolloin kulkuväylä valaistetaan siellä liikuttaessa - Vaihtoehtoisesti käytävien valoja pidetään aina päällä rakennuksen ollessa auki - Lisätään kontrastiväri niihin katkaisijoihin, jotka eivät erotu ympäristöstä	
Näkemisympäristön esteettömyys	Opasteissa ei ole pistekirjoitusta	Lisätään opasteisiin pistekirjoitus	
Väliovet kellarikerroksessa	Kulcutunnisteiden lukijat on sijoitettu liian korkealle (yli 1100 mm)	Madalletaan kulcutunnisteiden lukijoiden sijaintia väliovissa 900-1100 mm korkeudelle	
Leimauslaite	- Leimauslaite on asennettu liian korkealle (1265 mm) - Leimauslaite sijaitsee liian lähellä nurkkaa (285 mm)	Sijoitetaan leimauslaite siten, että se on vähintään 400 mm etäisyydellä nurkasta, sen käyttökorkeus on 900-1100 mm ja sen edessä on käännehäydysympyrän (halkaisija 1500 mm) verran tilaa toimia	

5. Ydinpalvelut

Tämän kartoituksen ydinpalveluilla tarkoitetaan kaupungintalon työntekijöiden ja kuntalaisten käytössä olevia tiloja, jotka katsotaan keskeisiksi kaupungintalon käyttötarkoituksen näkökulmasta.

5. Ydinpalvelut

5.1. Työhuoneet

Kuva, kaksiovinen työhuone (106)

Kaupungintalolla on kolme erilaista työhuonetyyppiä; kaksioiset (esim. 207), tilavat yksioiset (esim. 212) ja pienet yksioiset (esim. 226). Kaksioiset työhuoneet ovat hankalasti saavutettavissa ja kaikki yksioiset ovat esteettömiä.

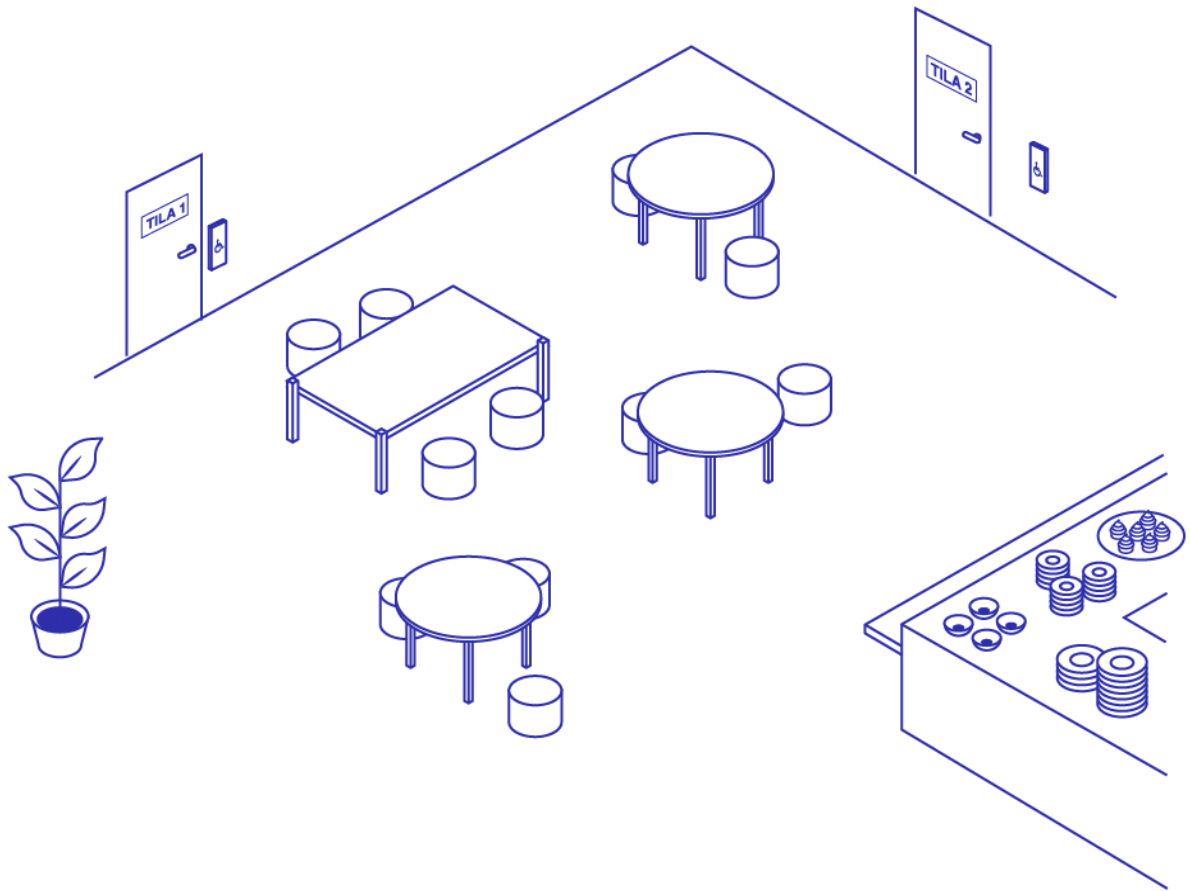
Kaksioiset työhuoneet ovat hankalasti saavutettavissa, koska niiden oviaukko on liian kapea (650 mm) yhden oven ollessa auki. Toista ovea on mahdotonta avata apuvälineestä käsin, koska ylempi hakanen on yli kahden metrin korkeudessa. Tämän lisäksi kaksioisten oviaukkojen kynnykset ovat hankalasti saavutettavia (korkeus 30 mm). Siksi olisi hyvä tarjota yksioivista työhuonetta sellaiselle henkilölle, jolla on esteettömyystarpeita.

Kaikkien työhuoneiden sisällä on tarpeeksi tilaa liikkua esteettömästi (käännähdysympyrä 1500 mm halkaisijalla). Kaikkien työhuoneiden oviaukot ovat riittävän leveät (yli 850 mm) ja yksioivisten työhuoneiden oviaukkojen kynnykset ovat esteettömät (korkeus enimmillään 20 mm).

Kalustus vaihtelee työhuoneiden välillä. Kalustus on liikuteltavissa ja työpisteisiin on mahdollista saada sähkösäätöinen pöytä tarpeen vaatiessa. Myös työtuolia on mahdollisuus vaihtaa tarpeen mukaan.

5. Ydinpalvelut

5.1. Työhuoneet

Kuva, pieni yksiovinen työhuone (112)

Työhuoneiden ovikellot on asennettu liian korkealle, jotta niitä voitaisiin käyttää apuvälineestä käsin. Ovikellot pitää asentaa uudelleen siten, että käyttökorkeus olisi 900-1100 mm. Työhuoneopasteissa ei ole pistekirjoitusta. Lisätään pistekirjoitus työhuoneopasteen alle.

Työhuoneiden valaistus ei ole automaattinen, eikä valaistusta voi säätää. Osassa työhuoneita valokatkaisijan eteen on sijoitettu kalusteita, jolloin apuvälineen käyttäjä ei pääse valokatkaisijan ääreen. Tämän lisäksi työhuoneiden valaistus on hämärä. Vaihdetaan työhuoneisiin automaattivalaistus, jota pystyy säätämään säätöpyörästä. Säätöpyörän pitää sijaita vähintään 400 mm etäisyydellä nurkasta ja sen käyttökorkeuden pitäisi olla 900-1100 mm. Säätöpyörän eteen ei saa sijoittaa kalustusta. Vaihdetaan työhuoneisiin kirkkaampi valaistus.

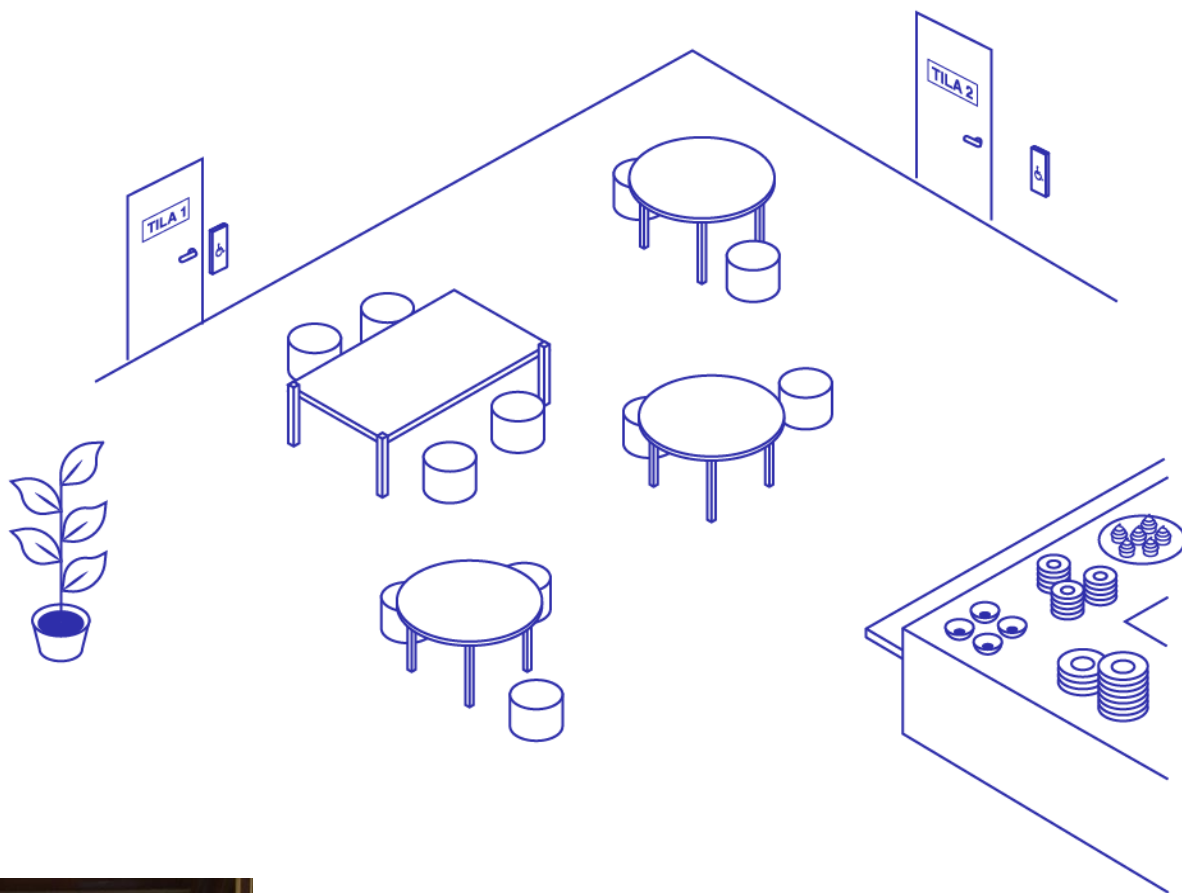
Työhuoneiden esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi:

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Huoneen ovet	- Yksiovisten huoneiden ovia on esteetöntä käyttää - Kaikkien huoneiden oviaukot ovat yli 850mm leveitä (kaksiovisissa silloin kun molemmat ovet auki) - Yksiovisten huoneiden oviaukoissa kynnykset esteettömät (20 mm tai alle)		
Esteetön kulku huoneissa	- Kaikissa työhuoneissa on käännähdysympyrän (1500 mm halkaisija) verran tilaa kääntyä - Kaikissa työhuoneissa on liikuteltavat kalusteet		
Työpisteet	- Työpisteen pöydän saa vaihdettua tarvittaessa sähköpöytään - Työtuolin saa vaihdettua tarpeen mukaan		
Opasteet	- Työhuoneiden opasteet on sijoitettu oven viereen hyvälle lukukorkeudelle (1465 mm) - Opaste erottuu reunuksien vuoksi ympäristöstä ja opasteen teksti erottuu kontrastiltaan taustasta		
Työhuoneiden ovet	- Työhuoneiden kaksioisovista ei mahdu kulkemaan esteettömästi, kun vain yksi ovi on auki (leveys n. 650 mm) - Kaksioisoven sivuovea ei voi avata esteettömästi, koska ylä ja alakiiilat ovat hankalasti saavutettavissa ja yläkiila on todella korkealla (2055 mm) - Kaksioisovisten oviaukkojen kynnyksen korkeus 30 mm	- Jos työhuoneiden loppukäyttäjä tarvitsee esteettömän työhuoneen, annetaan käyttöön lähtökohtaisesti yksiovinen työhuone hissien läheltä (esim. 309 tai 310) - Luodaan sisäinen ohjeistus, jossa ohjataan työntekijät ottamaan yhteyttä aulapalveluun kaksioisovien avaamiseksi - Asennetaan kynnyksilaukat kaksioisovisten oviaukkojen kynnyksiin	

Työhuoneiden esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi (jatkuu):

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Valaistus	- Työhuoneiden valaistus ei ole automaattinen, eikä valaistusta voi säätää - Osassa työhuoneita valokatkaisijan edessä on kalusteita - Työhuoneiden valaistus on hämära	- Vaihdetaan työhuoneisiin automaattivalaistus, jota pystyy säätämään säätöpyörästä - Tehdään katkaisijan eteen vähintään käännähdysympyrän 1500 mm halkaisijan verran tilaa - Vaihdetaan työhuoneisiin kirkkaampi valaistus	
Pistorasioiden sijoittelu	Pistorasiat sijaitsevat keskimäärin 280 mm korkeudella	- Pistorasiapylväs on mahdollisuuksien salliessa paras ratkaisu pistokkeiden korottamiseksi 400-1100 mm korkeuteen - Jatkojohtojen vetäminen työpisteelle on toinen kevytratkaisu	
Toimistojen ovikellot	Toimistotilojen opasteen vieressä olevat ovikellot on asennettu liian korkealle (1465 mm), jotta niitä voisi käyttää apuvälineestä käsin	Asennetaan huoneiden ovikellot 900-1100 mm korkeudelle	

5. Ydinpalvelut

Kuva, kokoushuone Ellen ovet

5.2. Kokoushuoneet

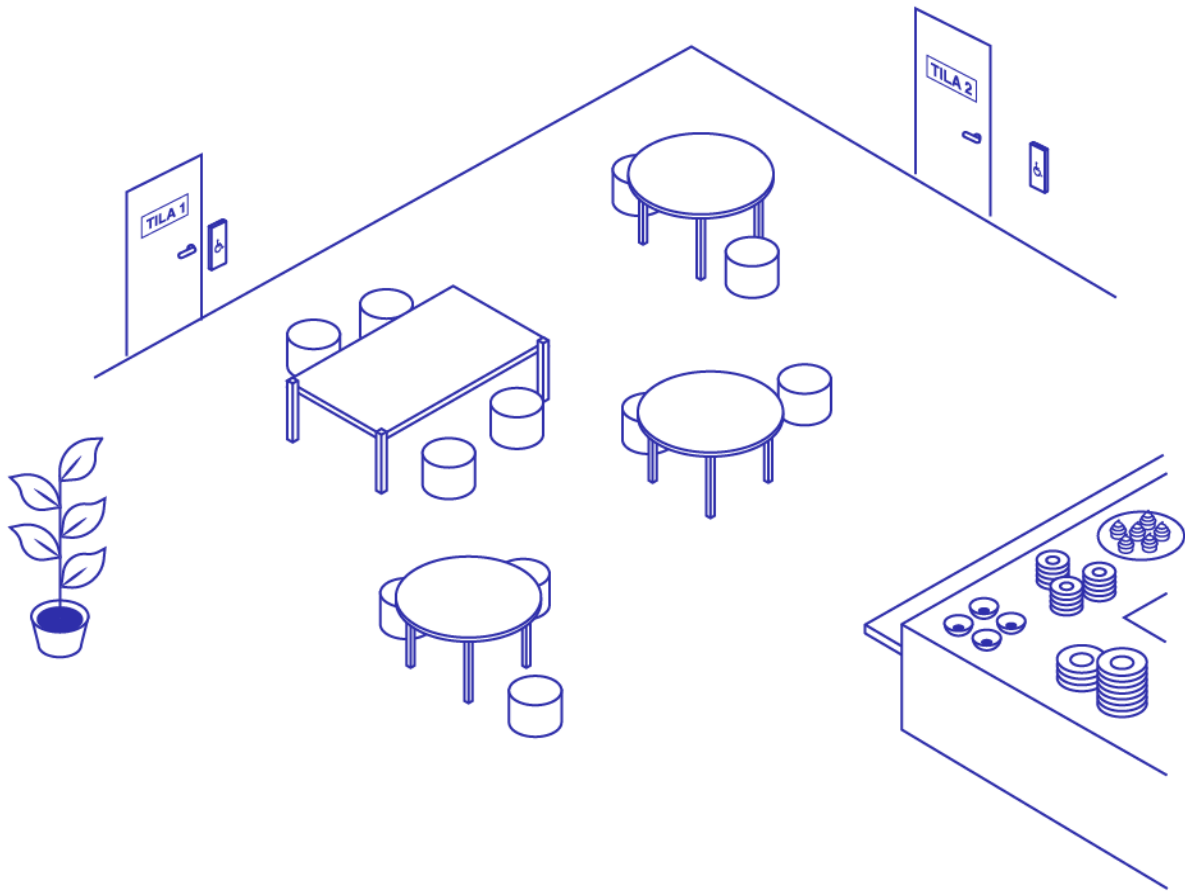
Kaksioviset kokoushuoneet ovat hankalasti saavutettavissa, koska niiden oviaukko on liian kapea (650 mm) yhden oven ollessa auki. Toista ovea on mahdotonta avata apuvälineestä käsin, koska ylempi hakanen on yli kahden metrin korkeudessa. Koska rakennuksen alkuperäisiä kaksioivia ei liene mahdollista vaihtaa esteettömään oviratkaisuun, luodaan sisäinen ohjeistus, jossa ohjataan kokoushuoneiden loppukäyttäjät ottamaan yhteyttä aulapalveluun kaksioivien avaamiseksi. Aulapalvelun olisi hyvä avata molemmat ovet automaattisesti julkisiin kokouksiin.

Kaikkien huoneiden oviaukot ovat tarpeeksi leveitä esteettömään kulkemiseen (yli 850mm). Kaikissa kokoushuoneissa on käännähdysympyrän (1500 mm halkaisija) verran tilaa, jonka vuoksi kokoushuoneissa pystyy liikkumaan esteettömästi. Kaikissa kokoushuoneissa on liikuteltavat kalusteet, joka mahdollistaa kokoushuoneen muokkaamisen käyttäjien tarpeiden mukaan. Kokouspöytien alla on tarpeeksi jalkatilaa (korkeus min. 670 mm, leveys min. 800 mm, syvyys min. 600 mm), jolloin kokouspöydän käyttö apuvälineen kanssa on mahdollista.

Kokoushuoneiden istuimet ovat liikuteltavia. Istuimien korkeus on hyvä (415 mm). Istuimia saa useassa kokoushuoneessa eri korkeuksilla, jolloin erilaisten käyttäjien tarpeet voidaan ottaa huomioon paremmin.

Kokoushuoneiden opasteet on sijoitettu oven viereen hyvälle lukukorkeudelle (n. 1450 mm). Opaste erottuu reunuksien vuoksi ympäristöstä kontrastiltaan ja opasteen teksti erottuu kontrastiltaan taustasta. Opasteissa ei ole pistekirjoitusta. Lisätään opasteiden alle huoneinformaatio myös pistekirjoituksella.

5. Ydinpalvelut

Kuva, kokoushuone Junelius

Kokoushuoneiden valaistus ei ole automaattinen. Vaihetaan kokoushuoneisiin automaattivalaistus, jota pystyy säätämään säätöpyörästä. Säätöpyörän pitää sijaita vähintään 400 mm etäisyydellä nurkasta ja sen käyttökorkeuden pitäisi olla 900-1100 mm. Säätöpyörän eteen ei saa sijoittaa kalustusta.

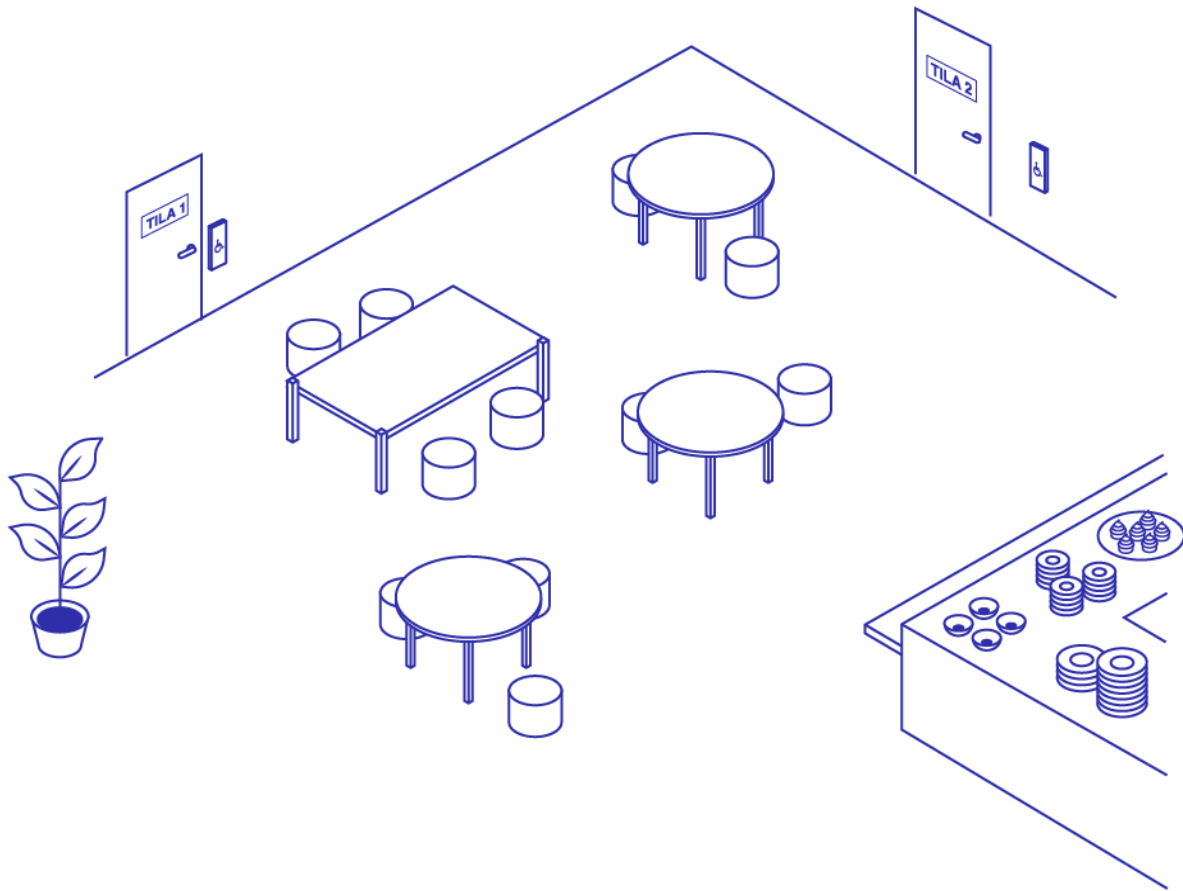
Yhdessäkään kartoitetussa kokoushuoneessa ei ole induktiosilmukkaa. On suositeltavaa asentaa kiinteä induktiosilmukka kaikkiin kokoushuoneisiin. Toinen mahdollinen kuulemisympäristön esteettömyyttä parantava ratkaisu on kokouspöytäsilman hankkiminen. Induktiosilmukka mahdollistaa kuulovammaisten henkilöiden osallistumisen kokouksiin. Induktiosilman käyttömahdollisuudesta kannattaa viestiä kokouksia tai tilaisuuksia järjestettäessä. Aulahenkilökunta on hyvä kouluttaa induktiosilman oikeaan käyttöön.

Kokoushuoneiden esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi:

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Huoneen oviaukot	Kaikkien huoneiden oviaukot ovat tarpeeksi leveitä (yli 850 mm)		
Esteetön kulku huoneissa	- Kaikissa kokoushuoneissa on käännehdympyrän (1500 mm halkaisija) verran tilaa kääntyä - Kaikissa kokoushuoneissa on liikuteltavat kalusteet		
Kokoushuoneen pöydät	Pöytien alla on tarpeeksi jalkatilaa (korkeus min. 670 mm, leveys min. 800 mm, syvyys min. 600 mm)		
Opasteet	- Kokoushuoneiden opasteet on sijoitettu oven viereen hyvälle lukukorkeudelle (n. 1450 mm) - Opaste erottuu reunuksien vuoksi ympäristöstä ja opasteen teksti erottuu kontrastiltaan taustasta		
Kokoushuoneiden istuimet	- Istuimet ovat liikuteltavia - Istuimien korkeus on hyvä (415 mm) - Istuimia saa useassa kokoushuoneessa eri korkuuksilla		

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Valaistus	Kokoushuoneiden valaistus ei ole automaattinen	Vaihdetaan kokoushuoneisiin automaattivalaistus, jota pystyy myös säätämään säätöpyörästä	
Pistorasioiden sijoittelu	Pistorasiat sijaitsevat keskimäärin 280 mm korkeudessa	- Pistorasiapylväs on mahdollisuuksien salliessa paras ratkaisu pistokkeiden korottamiseksi 400-1100 mm korkeuteen - Jatkojohtojen vetäminen kohtaamispisteelle on toinen kevytratkaisu	
Opastus	Opasteissa ei ole pistekirjoitusta	Lisätään opasteisiin pistekirjoitus	
Kokoushuoneiden ovet	- Kokoushuoneiden kaksoisovista ei mahdu kulkemaan esteettömästi, kun vain yksi ovi on auki (leveys keskimäärin n. 650 mm) - Kaksoisoven sivuovea ei voi avata esteettömästi, koska ylä- ja alakiiilat ovat hankalasti saavutettavissa ja yläkiila on todella korkealla (2055 mm)	- Luodaan sisäinen ohjeistus, jossa ohjataan kokoushuoneiden loppukäyttäjät ottamaan yhteyttä aulapalveluun kaksoisovien avaamiseksi - Aulapalvelun olisi hyvä avata molemmat ovet automaattisesti julkisiin kokouksiin	
Kuulemisympäristön esteettömyys	Missään kokoushuoneessa ei ole induktiosilmukkaa	- Asennetaan kiinteät induktiosilmukat mahdollisuuksien mukaan jokaiseen kokoushuoneeseen - Kokouspöytäsilmut on vaihtoehtoinen ratkaisu	

5. Ydinpalvelut

5.3. Valtuustosali

Valtuustosali on liikuntavammaisille ja näkövammaisille henkilöille käytännössä esteetön. Kuulovammaisille henkilöille valtuustosalin kuulemisympäristö on esteellinen. Valtuustosalin kuulemisympäristö on esteellinen, koska salissa ei ole induktiosilmukkaa. Valtuustosaliin täytyy asentaa kiinteä induktiosilmukka. Induktiosilmukka mahdollistaa kuulovammaisten henkilöiden osallistumisen kokouksiin.

Kuva, valtuustosali

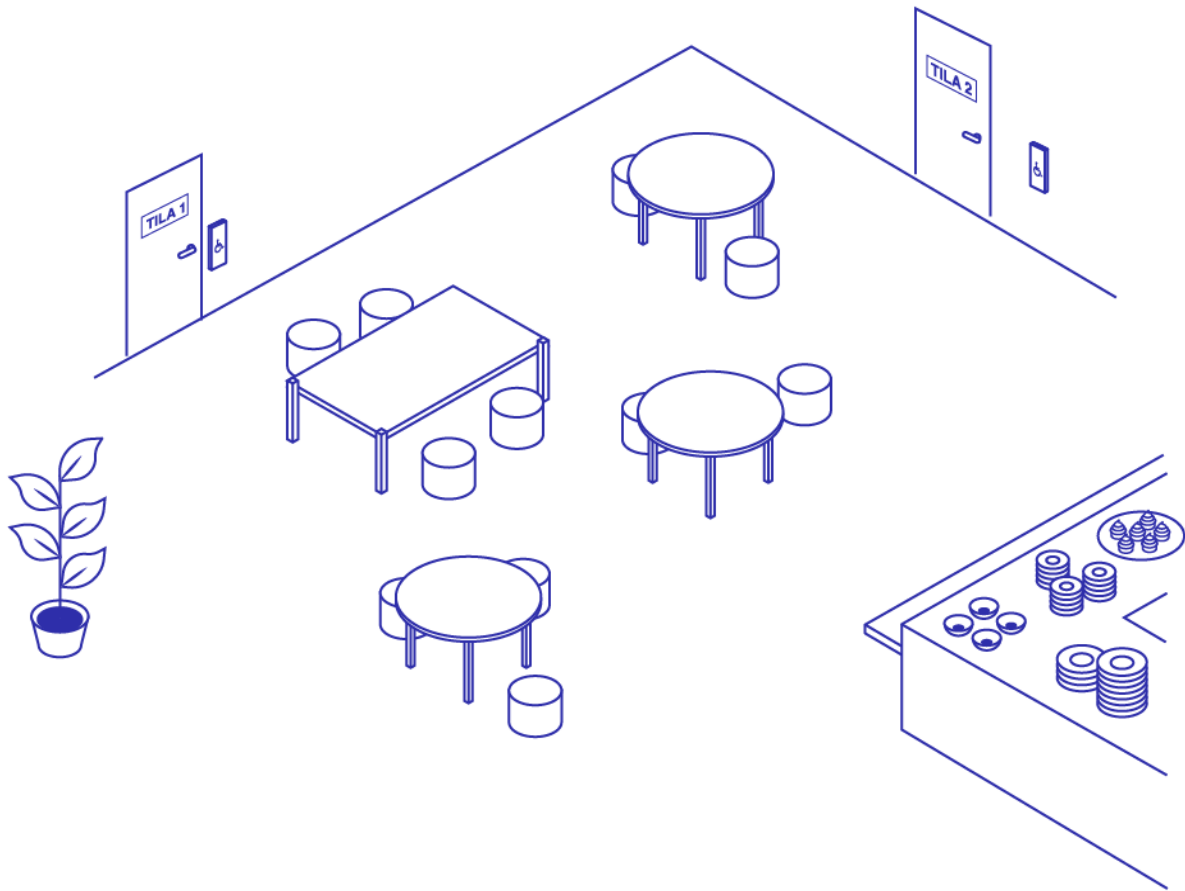
Kaikki salin oviaukot ovat tarpeeksi leveitä (n. 1220 mm) esteettömään kulkueen. Valtuustosalissa on tilaa esteettömälle kululle (käännähdyssympyrä halkaisijaltaan 1500mm ja kulkureitti leveydeltään yli 900mm). Salin pulpetit ovat liikuteltavissa ja salin kalustusta voidaan muokata käyttäjien tarpeiden mukaan. Istuimet ovat liikuteltavia ja istuimien korkeus on hyvä (410 mm). Valtuustosali on siis muokattavissa liikuntavammaisen käyttäjän tarpeiden mukaan.

Valtuustosalin pulpettien alla ei ole tarvittavaa polvitilaa (korkeus 670 mm, leveys 800 mm, syvyys 600 mm) pulpetin alatilassa olevan levyn takia, ja pulpetti on liian kapean mallinen. Valtuustosalin sähköpistokkeet ovat saavuttamattomissa. Tuodaan saliin tarvittaessa säädettävä pöytä, jonka pöytälevyn päälle saa myös vedettyä jatkojohdon, jotta esimerkiksi kannettavan tietokoneen käyttö on mahdollista kokouksen aikana.

Valtuustosalissa on tasainen ja häikäisemätön valaistus. Päivänvalon häikäisyä on mahdollista rajoittaa tilassa verhoilla. Valtuustosalin valaistusta on mahdollista säätää, mutta valaistus ei ole automaattinen. Suositellaan automaattisen valaistusjärjestelmän asentamista. Valtuustosalin näkemisympäristö on kuitenkin pitkälti esteetön.

5. Ydinpalvelut

Kuva, puheenjohtajan koroke

Valtuustosalin puheenjohtajan koroke on tällä hetkellä esteellinen. Korokkeelle päästäkseen pitää nousta 192 mm korkea askelma. Korokkeelle ei ole kiinteää tai irtoluiskaa. Hankitaan korokkeelle nousua varten 2400 mm pitkä salkkuramppi, jonka avulla voi tarvittaessa ylittää korokkeen askelman. Asennetaan myös käsijohde seinään porrastousa varten.

Puheenjohtajan istuimet ovat liikuteltavia ja pöydällä olevan mikrofonin korkeus ja sijainti on säädettävissä käyttäjän mukaan. Puheenjohtajan pöydän alla ei ole täyttä suositusten mukaista polvitilaa syvyydeltään, mutta moni apuvälineen käyttäjä pystyisi istumaan pöydän ääressä esteettömästi.

Valtuustosalin edessä oleva puhujankoroke on esteellinen. Korokkeen mikrofoni on säädettävissä, mutta korokkeen pöytälevy on niin korkealla (944 mm) ettei mikrofonta pysty säätämään itsenäisesti esteettömästi. Pöytälevyn alla ei ole myöskään yhtään polvitilaa. Mahdollistetaan puhuminen siirrettävältä pöydältä, jossa mikrofonin puhkorkeutta voidaan säädellä, pöytälevyn käyttökorkeus olisi 750-850 mm ja pöytälevyn alla olisi polvitilaa suositusten verran.

Valtuustosaliin ei ole selkeää suuntaopastusta. Asennetaan suuntaopasteet hissiltä valtuustosaliin esteettömälle reitille. Asennetaan myös selkeät tilaopasteet valtuustosalin sisäänkäyntien läheisyyteen. Opasteissa tulee olla myös pistekirjoitus.

3. kerroksen naulakoissa ei ole koukkuja tarpeeksi matalalla (1600 mm alimmillaan). Lisätään naulakkotilaan muutama siirrettävä naulakko, jonka ääreen pääsee esteettömästi ja jonka alimmat koukut ovat 900-1100 mm korkeudella.

Valtuustosalin esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi:

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Salin oviaukot	Kaikki salin oviaukot ovat tarpeeksi leveitä (n. 1220 mm) esteettömään kulkueen		
Esteetön kulku salissa	- Valtuustosalissa on tilaa esteettömälle kulkulle (käännähdysympyrä halkaisijaltaan 1500 mm) - Kulkureitti leveydeltään yli 900mm		
Valtuustosalin pulpetit	- Salin pulpetit ovat liikuteltavissa - Salin kalustusta voidaan muokata käyttäjän tarpeiden mukaan		
Valaistus	- Valtuustosalissa on tasainen ja häikäisemätön valaistus - Päivänvalon häikäisyä on mahdollista rajoittaa tilassa verhoilla		
Valtuustosalin istuimet	- Istuimet ovat liikuteltavia - Istuimien korkeus on hyvä (410 mm)		

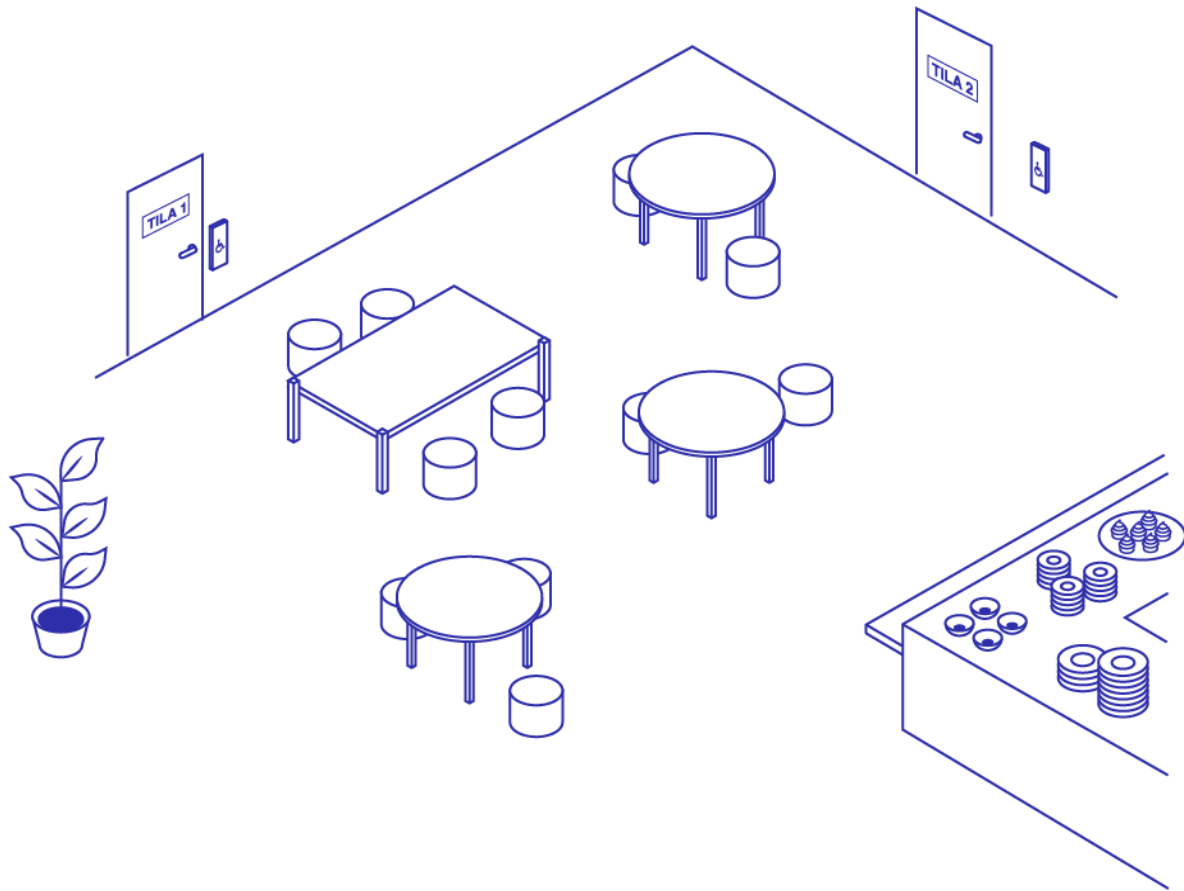
Valtuustosalin esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi (jatkuu):

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Valtuuston puheenjohtajan koroke	- Istuimet ovat liikuteltavia - Puheenjohtajan pöydän alla ei ole täyttä suositusten mukaista polvitilaa syvyydeltään, mutta moni apuvälineen käyttäjä pystyisi istumaan pöydän ääressä esteettömästi - Mikrofoni säädettävissä käyttäjän mukaan		
Valtuuston puhujan koroke	Mikrofoni säädettävissä käyttäjän mukaan		
Opastus	Ei selkeää opastusta valtuustosaliiin	- Lisätään selkeä suuntaopastus valtuustosaliiin muualta rakennuksesta - Lisätään selkeä tilaopastus valtuustosalin sisäänkäyntien ulkopuolelle	
Esteetön kulku salissa	Pulpettirivit ovat liian lähellä toisiaan (kulkuväylät pulpettirivien välillä alle 900 mm)	Pulpetteja siirtämällä voidaan tehdä tilaa esteettömään kulkuun tarvittaessa	
Kuulemisympäristön esteettömyys	Valtuustosalista puuttuu induktiosilmukka	- Asennetaan kiinteä induktiosilmukka valtuustosaliiin, joka on opastettu T-merkinnällä - Opasteen vieressä pitää olla salin induktiosilmukan kuuluvuuskartta	

Valtuustosalin esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi (jatkuu):

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Valtuuston puheenjohtajan koroke	- Korokkeelle päästäkseen pitää nousta 192 mm korkea askelma - Korokkeelle ei ole kiinteää tai irtoluiskaa	Hankitaan valtuustosalin käyttöön 2400 mm pitkä salkkuramppi	
Valtuustosalin pulpetit	- Pulpettien alla ei ole tarvittavaa polvitilaa pulpetin alatilassa olevan levyn takia, ja pulpetti on liian kapean mallinen - Sähköpistokkeet ovat saavuttamattomissa	- Jos vain tarve vaatii, irrotetaan pulpetista levy polvitilan korkeuden lisäämiseksi - Jos alkuperäisiä pulpetteja ei haluta muokata, voidaan teettää kopio, jossa polvitilasuositus täyttyy (korkeus 670 mm, leveys 800 mm, syvyys 600 mm) - Jatkojohdolla voidaan järjestää pöytäpistoke	
Valtuuston puhujan koroke	- Puhujan koroke on liian korkealla (944 mm) - Pöydän takana on liian vähän vapaata tilaa (alle 1500 mm) - Pöytälevyn alla ei ole yhtään polvitilaa - Ei käsijohdetta porrastusvarten	- Mahdollistetaan puhuminen siirrettävältä pöydältä, jossa mikrofonin puhekorkeus olisi säädettävä, pöytälevyn käyttökoriuus olisi 750-850 mm ja pöytälevyn alla olisi polvitilaa suositusten verran - Asennetaan käsijohde porrastusvarten	
Naulakot	3. kerroksen naulakoissa ei ole koukkuja tarpeeksi matalalla (1600 mm alimmillaan)	Hankitaan naulakkoon irtoteline, jossa koukkuja on eri korkeuksilla, kuitenkin alin koukku enintään 1100mm korkeudessa	

5. Ydinpalvelut

5.4. Sosiaalitilat

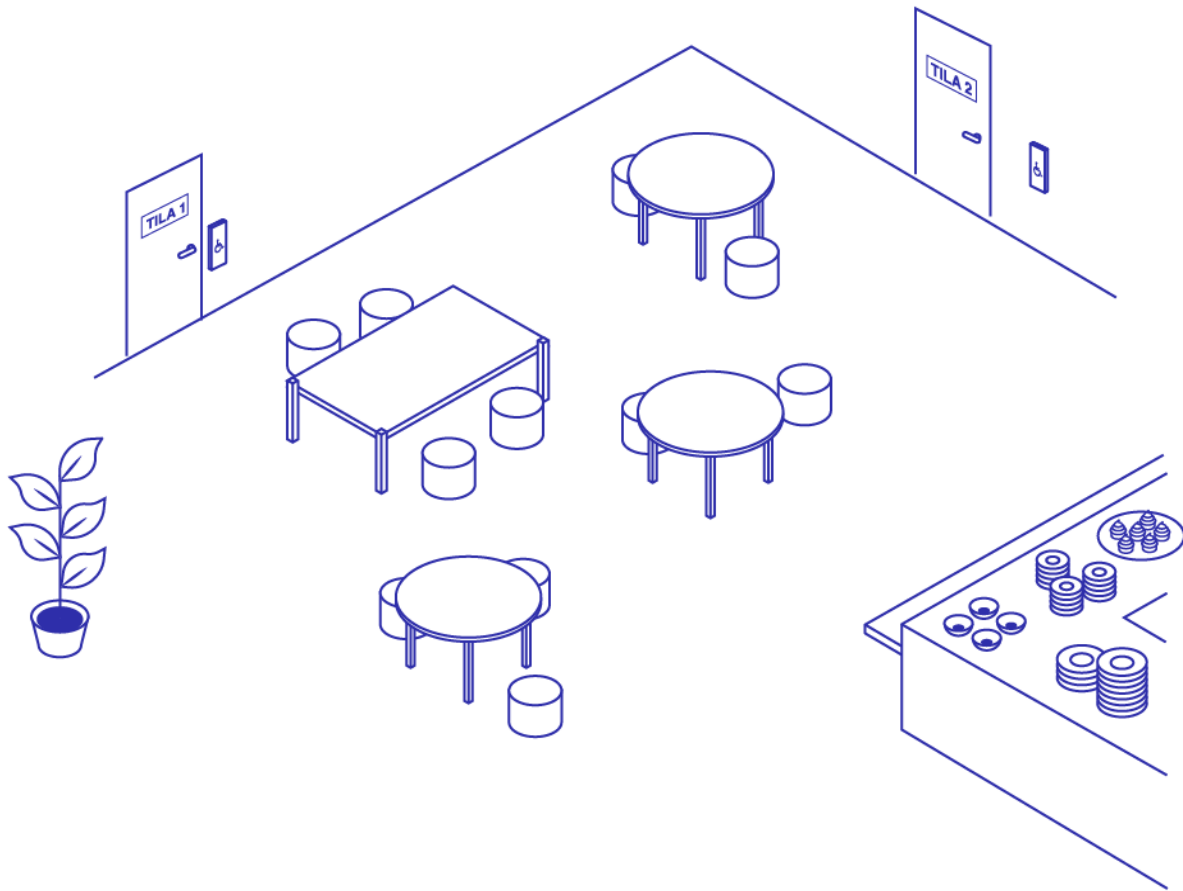

Kuva, sosiaalitilat

Sosiaalitilaan ei ole esteetöntä kulkureittiä. Yleinen kulku sosiaalitilaan tapahtuu käytävän 033 kautta. Tämän käytävän kautta reitillä on raskaita ovia, joissa kulkutunnisteiden lukijat on asennettu liian korkealle (yli 1100 mm). Tämän lisäksi sosiaalitulassa askelma (korkeus reilusti yli 50 mm), joka estää esteettömän kulun käytävältä 033 sosiaalitilaan. Käytävän 033 kautta voidaan järjestää esteetön kulku sosiaalitilaan, jos sosiaalitilan askelma muutetaan luiskaksi, raskaiden ovien kulkutunnisteet lasketaan 900-1100 mm korkeuteen ja oviin asennetaan sähköinen avausjärjestelmä.

Vaihtoehtoinen reitti sosiaalitilaan voidaan järjestää käytävien 017 ja 002, sekä porrashuoneen 026 kautta. Tämänkin reitin varrella on raskaita ovia, joiden kulkutunnisteiden lukijat on asennettu liian korkealle (yli 1100 mm). Sosiaalitilan porrashuoneen puoleisessa oviaukossa on tuplakynnys, jonka yhteiskorkeus on 90 mm. Porrashuoneen puoleista ovea on raskasta käyttää. Porrashuoneen puoleiseen oveen olisi mahdollista järjestää esteetön kulku asentamalla kiinteä kynnysluiska oviaukon kynnyksen molemmille puolille siten, että kynnyksen yhteenlaskettu korkeus jäisi alle 20 mm. Tämän lisäksi asennettaisiin sähköiset avausjärjestelmä reitin raskaisiin oviin.

5. Ydinpalvelut

5.4. Sosiaalitilat

Kuva, sosiaalitilan keittiö

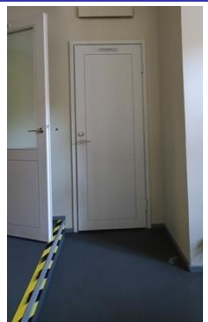

Jos sosiaalitilaan järjestetään esteetön kulku, itse tilassa pystyisi toimimaan melko esteettömästi. Sosiaalitilassa on käännehdyssympyrän verran tilaa (halkaisija 1500 mm) ja tilan kalustus on liikuteltavissa. Tilan jääkaappi on asennettu alakaapistoon ja sitä voi käyttää esteettömästi pyörätuolista.

Keittiön ja kodinkoneiden osalta sosiaalitilat eivät kuitenkaan toimi täysin esteettömästi. Mikron sekä kahvinkeitin osalta kodinkoneiden käyttökorkeus ylittää suositellun 900-1100 mm reilusti. Keittiön työtasojen alla ei ole jalkatila, mikä tarkoittaa, ettei liikkumisen apuvälinettä käyttävä henkilö pääse työtason ääreen turvallisesti. Työtasojen alla pitäisi olla vähintään 800 mm leveä, 670 mm korkea ja 600 mm syvä jalkatila. Keittiötason alla ei ole yhtään polvitilaa. Seuraavassa remontissa tehdään keittiötason alle suositusten mukainen polvitila (korkeus 670 mm, leveys 800 mm, syvyys 600 mm), jonka ansiosta keittiössä pystyy toimimaan itsenäisesti myös pyörätuolin käyttäjät.

Sosiaalitilan esteettömyyttä voidaan parantaa asentamalla mikro ja kahvinkone sellaiseen paikkaan, jossa sitä voidaan käyttää 900-1100 mm korkeudelta.

Sosiaalitilan näkemisympäristö on tällä hetkellä hankalasti saavutettava. Tilan valaistus ei ole tasainen eikä häikäisemätön. Valaistus ei ole myöskään automaattinen. Asennetaan tilaan liiketunnistimella toimiva valaisinjärjestelmä, jonka valaistus on tasainen ja häikäisemätön. Käytännössä tilaan tarvitaan lisää tehokkaita valaisimia, koska tällä hetkellä tilassa on vain muutama heikosti valoa antava kattovalaisin. Tilan näkemisympäristöstä on myös hyviä huomioita. Päivänvalo on mahdollista rajoittaa verhoilla ja tilan tasoerot on merkattu kontrastiteipillä.

Sosiaalitilojen esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi:

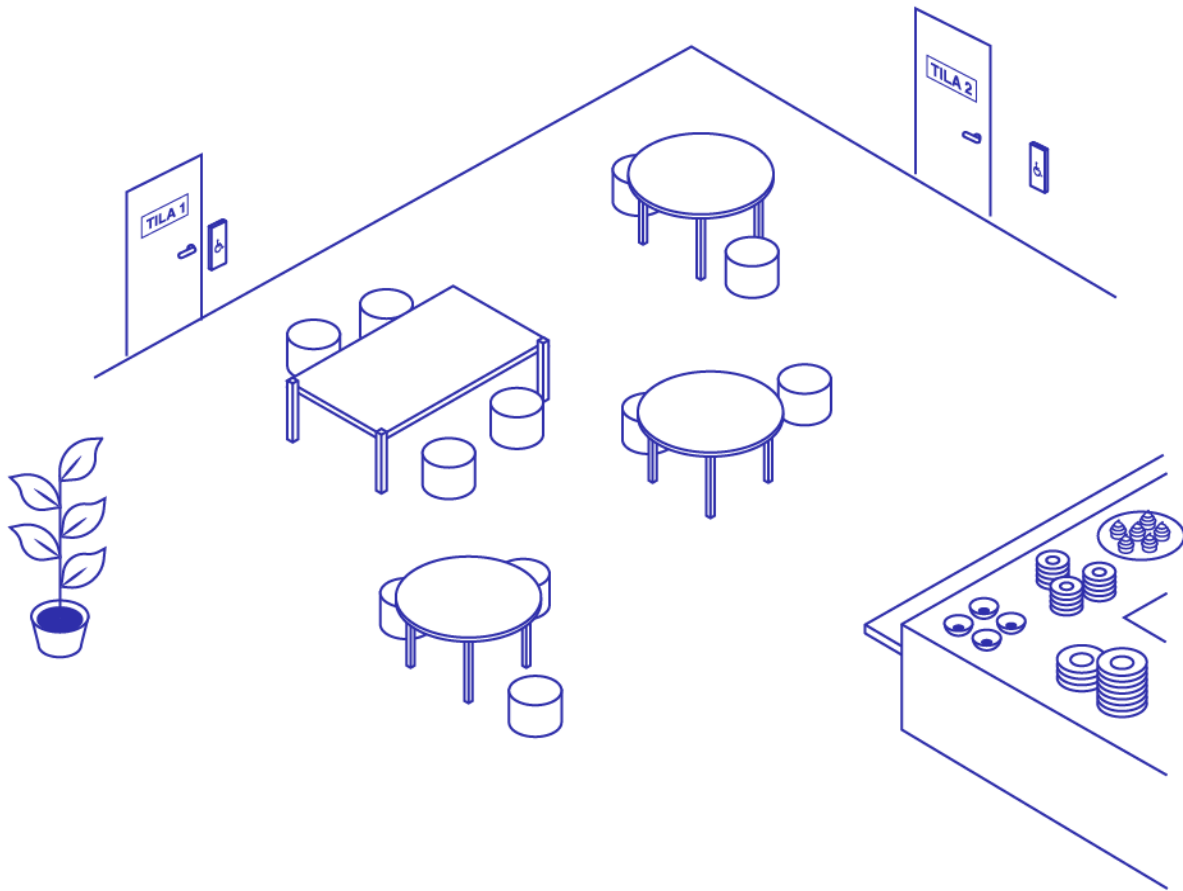
Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Sosiaalitilassa kulkeminen	- Sosiaalitilassa on käännähdysympyrän verran vapaata lattia-tilaa (1500 mm halkaisija) - Käännähdysympyrä sijaitsee sosiaalitilan pöydän ja keittiötason takana		
Kalustus	- Istuimet ovat liikuteltavia - Istuimien istuinsyvyys (390 mm) ja istuinkorkeus (450 mm) ovat suositusten mukaiset - Keittiön työtaso on sopivan korkuinen (905 mm) - Tilan jääkaappi on esteetön (keittiön alakaappeihin asennettu)		
Näkemisympäristö	- Sosiaalitilan kalusteet erottuvat kontrastiltaan muusta ympäristöstä tarpeeksi - Sosiaalitilan ovilla olevat askelmat ja kynnykset on merkattu kontrastiteipillä		
Reitti sosiaalitilaan käytävän 033 kautta	- Reitillä on raskaita ovia - Kulcutunnisteiden lukijat on asennettu liian korkealle (yli 1100 mm korkeuteen) - Sosiaalitilassa askelma (yli 50mm), joka estää esteettömän kulun	- Asennetaan avausmekanismit reitin oviin - Madalletaan oviin asennetut kulcutunnisteiden lukijat 900-1100mm korkeuteen - Asennetaan askelman paikalle luiska - Ohjataan esteetön kulku sosiaalitilaan käytävien 017 ja 002, sekä porrashuoneen 026 kautta	
Reitti käytävien 017 ja 002, sekä porrashuoneen 026 kautta	- Reitillä on raskaita ovia - Kulcutunnisteiden lukijat on asennettu liian korkealle reitin oviin (yli 1100mm korkeuteen) - Sosiaalitilan ovella (026 ja 042 välinen ovi) on korkea tuplakynnys (molemmat kynnykset 45mm korkeita)	- Asennetaan avausmekanismit reitin oviin - Madalletaan oviin asennetut kulcutunnisteiden lukijat 900-1100mm korkeuteen - Asennetaan kiinteät kynnyksluiskat 026 ja 042 välisen oven kynnyksen ylittämiseksi siten, että kynnysten yhteen laskettu korkeus on maksimissaan 20mm	

Sosiaalitoimien esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi (jatkuu):

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Valaistus	- Sosiaalitoimilan valaistus ei ole tasainen eikä häikäsemätön - Sosiaalitoimilan valaistus ei ole automaattinen	- Muokataan sosiaalitoimilan valaistusta sellaiseksi, että valo on tasaista eikä häikäise - Tehdään valaistuksesta liiketunnistimella toimiva ja automaattinen	
Sosiaalitoimilan kalustus	- Sosiaalitoimilan pöytä on liian matala (718 mm), eikä pöydän alla ole tarvittavaa polvitilaa (korkeus 670 mm, leveys 800 mm, syvyys 600 mm) - Keittiötason alla ei ole polvitilaa - Mikro sijoitettu liian korkealle (1400 mm) - Kahvikonetta ei voi käyttää alle 1100 mm korkeudesta	- Hankitaan uusi pöytä sosiaalitoimilaan, jonka korkeus on minimissään 750 mm ja jonka alla on suositeltu polvitila - Tehdään keittiötason alle kohta, jossa on polvitila - Sijoitetaan mikro keittiötason päälle tason etureunaan - Sijoitetaan kahvikone siten, että sitä pystyy käyttämään 900-1100mm korkeudesta	

5. Ydinpalvelut

5.5. Tulostustilat

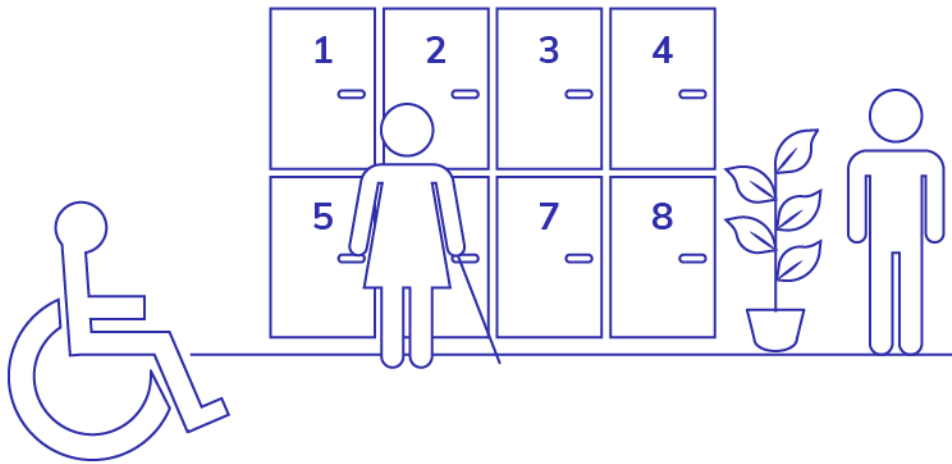

Kuva, tulostustila

Kaupungintalon tulostustilat ovat tällä hetkellä esteettömät. Tulostimen käyttökorkeus on sopiva (960 mm) ja kaikki oheistarvikkeet ovat saavutettavalla korkeudella (900-1100 mm). Tulostustilassa on käännähdysympyrän verran tilaa (halkaisija 1500 mm) tulostimen edessä.

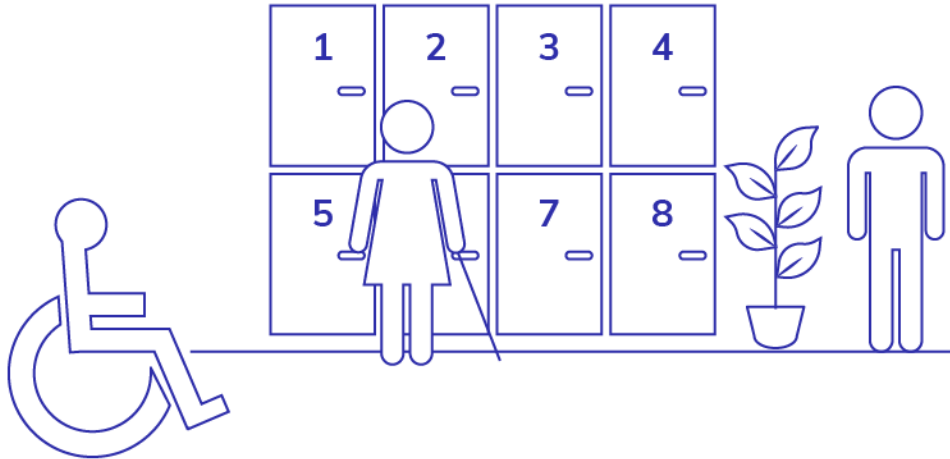
Tulostustilan esteettömyyttä voitaisiin parantaa tekemällä tulostimen ulostuloaukon viereen 800 mm leveä tila, josta pystyy ottamaan tulosteet apuvälineestä käsin. Tulostustilan oviaukko on 810 mm leveä, jolloin oviaukosta mahtuu kulkemaan moni apuvälineen käyttäjä. Seuraavassa remontissa oviaukkoa pitää leventää 850mm leveäksi, jolloin oviaukosta mahtuu kulkemaan esteettömästi.

Tulostimessa on kosketusnäyttö, jonka vuoksi näkövammaisen henkilön voi olla hankala käyttää tulostinta, jos päivänvalo paistaa kirkkaasti tilaan. Tulostustilassa on kuitenkin verhot, joiden avulla tilan valaistusta voidaan säätää, mikä tekee tulostustilan näkemisympäristöstä esteettömän. Tulostustilan kohtaamispaikat erottuvat tarpeeksi kontrastiltaan muusta ympäristöstä.

6. Muut palvelut

6. Muut palvelut

6.1. Kahvio

Kuva, kahvio

3. Kerroksen kahvio on esteetön. Kahvion ovet ovat aina auki ja oviaukkojen 1260mm leveys on riittävä esteettömään kulkuun. Kahviossa on käännehdyssympyrän verran tilaa (halkaisija 1500 mm). Pöytien ääreen pääsee esteettömästi ja niiden 758 mm korkeus on hyvä. Pöytien alla oleva polvitila on hyvä monelle apuvälineen käyttäjälle (718 mm korkea, 680 mm leveä, 700 mm syvä).

Pöytien välissä oli kartoitushetkellä 840mm leveä kulkureitti. Esteettömään kulkuun vaaditun reitin leveys on 900mm. Kahvion kalusteet ovat kuitenkin liikuteltavia, jolloin pöytien väliin voidaan tehdä tarvittaessa vähintään 900 mm leveä kulkureitti. Kahvion henkilökunta auttaa tarvittaessa esimerkiksi ruoan ottamisessa.

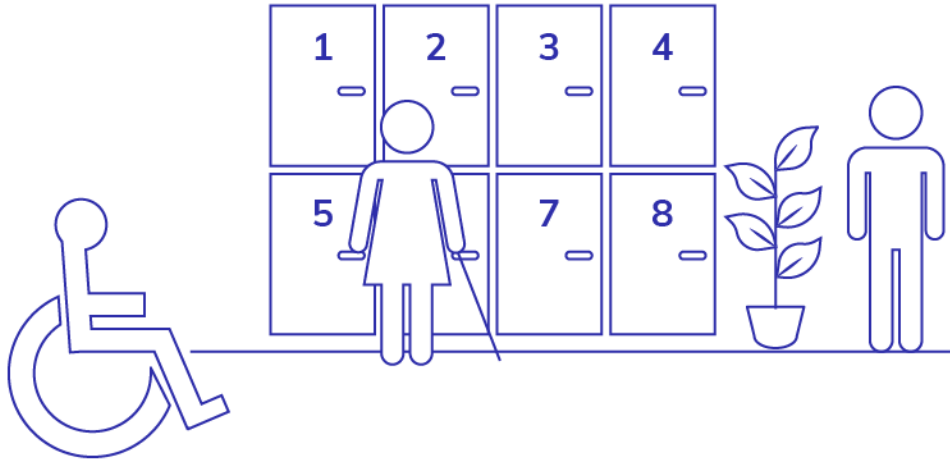
3. Kerroksen käytävillä ei ollut suuntaopasteita kahvioon. Kahvion ovilla ei ollut myöskään tilaopastetta. Lisätään suuntaopaste ja tilaopaste, joissa teksti-informaatio myös pistekirjoituksella.

Päivänvalon häikäisyä tilassa voidaan säätää verhoilla ja tilan valaistus on tasainen ja häikäisemätön. Kohtaamispisteet erottuvat kontrastiltaan hyvin muusta ympäristöstä.

Kahvio esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi:

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Kulkeminen kahviioon	- Kahvion ovet ovat aina auki, joten kulku on esteetön - Kahvion oviaukot ovat tarpeeksi leveät esteettömään kulkuun (1260 mm)		
Kulkeminen kahviossa	- Kahviossa on käännähdyspyyrän verran tilaa (halkaisija 1500 mm) - Pöytien ääreen pääsee esteettömästi		
Ruokailutilan kalusteet	- Pöytien korkeus on hyvä (758 mm) - Pöytien alla oleva polvitila on hyvä monelle apuvälineen käyttäjälle (718 mm korkea, 680 mm leveä, 700 mm syvä)		
Opasteet	- Ei suuntaopasteita kahviioon - Ei tilaopastetta kahvion ovelle	- Lisätään suuntaopasteet kahviioon - Lisätään tilaopaste kahvion ovelle - Hankitaan opasteet, joissa on myös pistekirjoitus	
Kulkeminen kahviossa	Pöytien välissä oli kartoitushetkellä 840mm leveä kulkureitti	Pöydät ja tuolit ovat liikuteltavissa, joten tilaan voidaan tehdä vähintään 900 mm leveä esteetön kulkuväylä	

6. Muut palvelut

6.2. Pukuhuoneet

Kuva, naisten pukuhuone

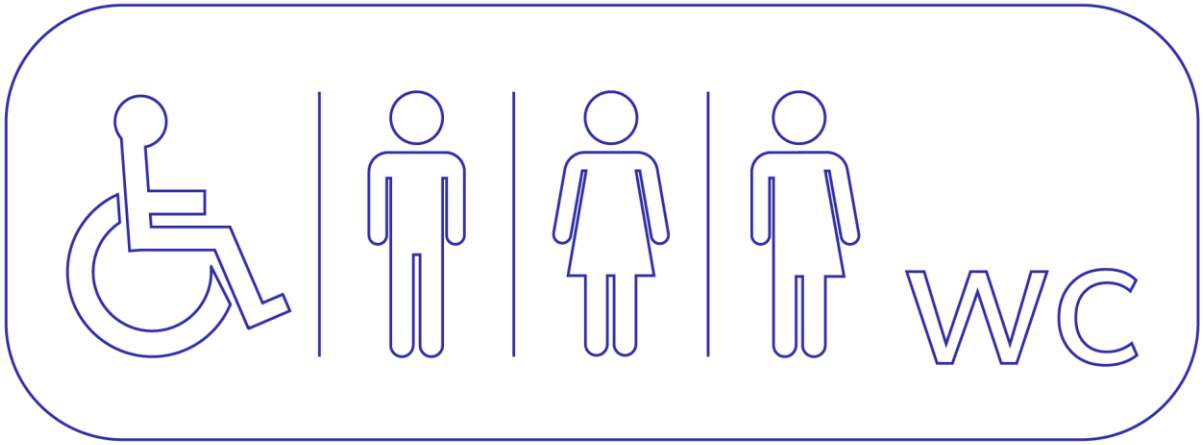
Sekä miesten että naisten pukuhuoneet ovat tällä hetkellä esteelliset. Miesten pukuhuoneeseen ei mahdu kääntymään apuvälineen kanssa kapealta käytävältä (käytävä 033). Miesten pukuhuoneessa ei ole myöskään käännähdyspyyrän (halkaisija 1500 mm) verran tilaa, eikä wc- tai suihkutilojen oviaukot ole tarpeeksi leveitä, jotta apuvälineen käyttäjä voisi päästä sisälle.

Naisten pukuhuoneessa olisi käännähdyspyyrän verran tilaa, mutta reitti naisten pukuhuoneeseen kulkee sosiaalitilan läpi ja kaikki reitit sosiaalitilaan ovat esteellisiä. Myöskään naisten pukuhuoneessa ei ole mahdollista käyttää wc- tai suihkutilaa, koska niiden oviaukot ovat liian kapeat (reilusti alle 850 mm).

Sijoitetaan esteetön pukuhuone tilaan, jossa voidaan järjestää käännähdyspyyrän (1500mm) verran tilaa pukeutumiselle ja muille toimille (esim. Var 014 tilalle). Esteettömässä pukuhuoneessa olisi käännähdyspyyrän lisäksi lokero, jonka käyttökorkeus on 900-1100 mm. Jos esteetön pukuhuone päätetään rakentaa, kannattaa sitä tehdessä noudattaa Niina Kilpelän Esteetön rakennus ja ympäristö – oppaan ohjeita (sivut 79-84). Oppaan voi ladata ilmaiseksi [tästä linkistä](#).

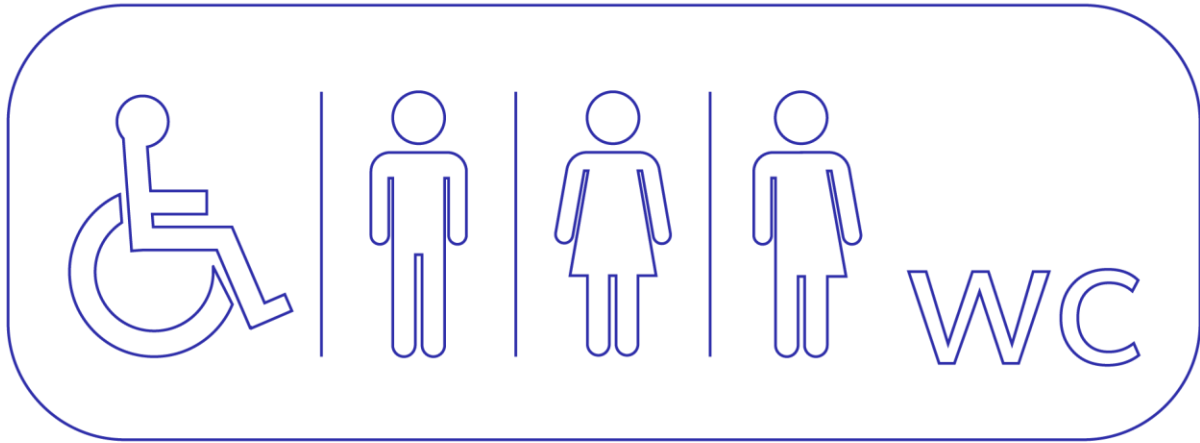
Pukuhuoneiden esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi:

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
Naisten pukuhuone	- Naisten pukuhuoneessa on käännehdysympyrän verran tilaa (halkaisija 1400 mm) - Pukuhuoneen ovi yli 800 mm leveä		
Miesten pukuhuoneen ovi	- Oviaukko liian kapea (715mm) - Oviaukon ja käytävän leveyksien summa alle 2300 mm - Pukuhuoneen oviaukon kynnyks 30 mm	Sijoitetaan esteetön pukuhuone tilaan, jossa voidaan järjestää käännehdysympyrän (1500 mm) verran tilaa pukeutumiselle ja muille toimille (esim. Var 014 tilalle), jos mahdollista	
Miesten pukuhuone	- Pukuhuoneessa ei ole tilaa toimia esteettömästi (878 mm leveä käytävä) - Pesutilan oven leveys 615 mm - Pukuhuoneen wc-tila esteellinen	Sijoitetaan esteetön pukuhuone tilaan, jossa voidaan järjestää käännehdysympyrän (1500mm) verran tilaa pukeutumiselle ja muille toimille (esim. Var 014 tilalle), jos mahdollista	
Naisten pukuhuone	- Pesutilan oven leveys alle 850 mm - Pukuhuoneen wc-tila esteellinen	Sijoitetaan esteetön pukuhuone tilaan, jossa voidaan järjestää käännehdysympyrän (1500mm) verran tilaa pukeutumiselle ja muille toimille (esim. Var 014 tilalle), jos mahdollista	

7. WC

7. WC

7.1. Esteetön WC 3. krs.

Kuva, esteetön WC

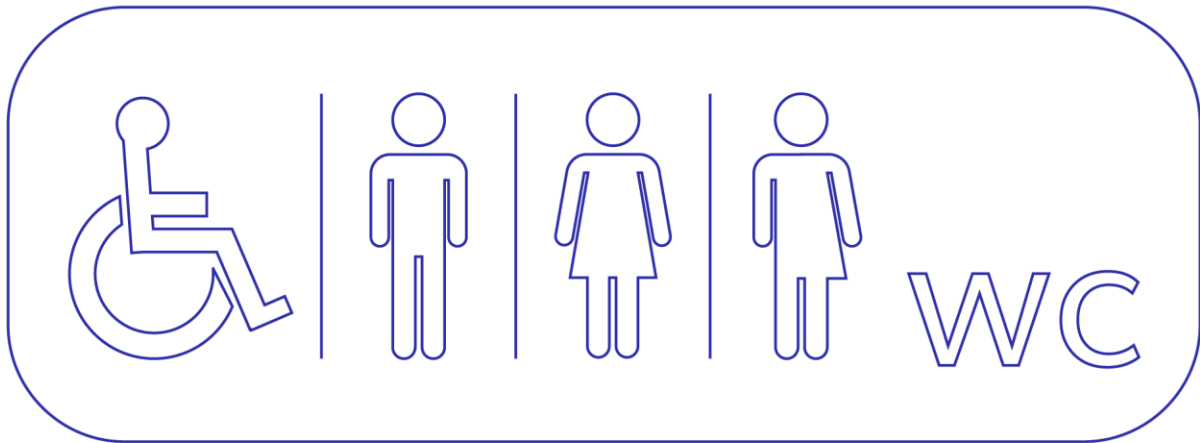
Kolmannen kerroksen esteetön WC on esteetön. Ovessa on asianmukainen opaste, oviaukko on tarpeeksi leveä (905 mm) ja oven kynnyks on esteetön (20 mm). Ovea on kevyt käyttää. Myös oven lukkoa on kevyt käyttää yhdellä kädellä, mikä helpottaa oven lukitsemista apuvälineestä käsin. Oven sisäpuolella on vaakavedin ja se on asennettu oikealle korkeudelle (600 mm leveä ja 800 mm korkeus). Vaakavetimen avulla oven saa helposti kiinni apuvälineestä käsin.

WC-tilan oven esteettömyyttä voidaan parantaa pyöristämällä oviaukon kynnyks. WC-tilan ovi ei erotu kontrastiltaan muusta ympäristöstä, joten oven karmeihin pitää lisätä tummaa kontrastiväriä. WC-opaste on asennettu korkealle oveen, eikä se erotu ympäristöstä tarpeeksi hyvin kooltaan ja kontrastiltaan. Lisätään WC-tilan oven viereen opaste, joka erottuu ympäristöstä kontrastiltaan ja kooltaan. Opasteeseen on hyvä lisätä myös pistekirjoitus 1400-1600mm korkeudelle tai opasteen alle.

WC-tilassa on käännähdysympyrän (1500 mm) verran vapaata tilaa lattialla. Käännähdysympyrä mahdollistaa esteettömän toimimisen WC-tilassa. WC-istuimen korkeus on sopiva (490 mm) ja istuin on 270 mm irti seinästä. WC-istuimen on hyvä olla irti seinästä, jotta avustaja mahtuu auttamaan tarpeen mukaan siirtymisessä apuvälineestä WC-istuimelle. WC-istuimen molemmilla puolilla on 800 mm vapaata tilaa, jonka ansiosta siirtyminen WC-istuimelle on mahdollista molemmilta puolilta istuinta. WC-istuimen tukikaiteet on kiinnitetty lattiaan ja tukikaiteiden korkeus on hyvä (806 mm). WC-paperiteline saavutettavissa esteettömästi istuimelta.

7. WC

7.1. Esteetön WC 3. krs.

Kuva, esteetön WC

Käsisiuhku ei ole nykyisellään saavutettavissa istuimelta ja käsisiuhku käyttääkseen pitää avata erikseen pesualtaan hana. Asennetaan käsisiuhku siten, että se ylettää WC-istuimelle. Käsisiuhkun pidikkeen voi asentaa WC-istuimen tukikaiteeseen. Vaihdetaan käsisiuhku sellaiseen, jota pystyy käyttämään istuimelta avaamatta ensin pesualtaan hanaa.

WC-tilan pesualtaassa on korkeussäätö, jonka ansiosta erilaisilla apuvälineillä liikkuvien on helpompi käyttää pesuallasta. Pesualtaan alla on myös riittävästi polvitilaa. Käsipaperiteline (korkeus 930 mm) ja saippuateline (korkeus 1040 mm) on asennettu sopivalle korkeudelle.

Pesualtaan peili on asennettu liian korkealle (1275 mm). Asennetaan pesualtaan peili siten, että sen alareuna on n. 900 mm korkeudessa. Tällöin myös lyhytkasvuinen ja pyörätuolissa istuva henkilö voi käyttää peiliä.

Tilan valaistus on tasainen ja häikäisemätön. Tilan valaistus ei kuitenkaan ole automaattinen. Asennetaan WC-tilaan automaattivalaistus. WC-tilan näkemisympäristöä voidaan parantaa lisäämällä kontrastiväriä WC-istuimeen, käsipyyhetelineeseen ja saippuatelineeseen. WC-tilan hälytinjärjestelmä toimii, mutta hälyttimen naru ei erotu ympäristöstä kontrastiltaan ja naru on sidottu nippusiteellä saavuttamattomiin. Vaihdetaan hälytinjärjestelmän naru punaiseksi ja ohjeistetaan siivoojia, ettei hälyttimen naru saa sitoa. Katosta roikkuvan hälytinjärjestelmän naru saa olla maksimissaan 200mm korkeudella lattiasta. Naru saisi mielellään ylettyä lattiaan saakka.

3. Kerroksen esteettömän WC:n esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi:

Kohde	Esteettömyyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
WC:n ovi	- Ovessa asianmukainen opaste - Oviaukko on tarpeeksi leveä (905 mm) - Oven kynnyks on esteetön (20 mm) - Ovea on kevyt käyttää		
WC:n ovi	- Oven lukkoa on kevyt käyttää yhdellä kädellä - Oven sisäpuolella vaakavedin oikealla korkeudella (600 mm leveä ja 800mm korkeus)		
WC-tila	- WC-tilassa on käännähdysympyrän (1500 mm) verran vapaata tilaa lattialla - Valaistus on tasainen ja häikäisemätön - Vaatekoukkuja eri korkeuksilla (1311 mm alin) - Hälytinjärjestelmä toimii		
WC-istuim	- WC-istuimen korkeus on sopiva (490 mm) - Tukikaiteet kiinnitetty lattiaan - Tukikaiteiden korkeus hyvä (806 mm) - WC-istuimen etäisyys seinästä 270 mm - WC-paperiteline saavutettavissa esteettömästi istuimelta		
Pesuallas	- Pesualtaassa korkeussäätö - Pesuallas on esteettömyyssuositusten mukainen (polvitilaa alla) - Paperiteline 930 mm korkeudella ja saippuateline 1040 mm korkeudella		

3. Kerroksen esteettömän WC:n esteettömyyteen liittyviä huomioita ja kehitysehdotuksia esteettömyyden parantamiseksi (jatkuu):

Kohde	Esteettömyshuomio	Kehitysehdotus	Kuva
WC-tilan ovi	- Oviaukon kynnystä ei ole pyöristetty - Ovi ei erotu kontrastiltaan muusta ympäristöstä - Ovessa oleva opaste on liian pieni, eikä opaste erotu ympäristöstä tarpeeksi selvästi	- Pyöristetään oviaukon kynnyks - Maalataan oven karmit kontrastivärillä - Lisätään oven viereen vähintään 300 mm korkea opaste 1400-1600mm korkeudelle, joka erottuu ympäristöstä ja jossa on asianmukainen esteettömyyssymboli - Lisätään opasteen informaatio pistekirjoituksella oven viereen asennettavan opasteen alapuolelle tai opasteen alareunaan	
WC-tila	- WC-tilan valaistus ei ole automaattinen - WC-istuin, käsipyyheline ja saippuateline eivät erotu kontrastiltaan muusta ympäristöstä - Pesualtaan peili on asennettu liian korkealle (alareuna 1275 mm)	- Muutetaan WC-tilan valaistus automaattiseksi - Lisätään kontrastia WC-istuimeen, käsipyyhelineeseen ja saippuatelineeseen - Madalletaan peiliä siten, että alareuna on n. 900 mm korkeudella	
WC-istuin	- Käsisiuhku ei ole saavutettavissa istuimelta - Käsisiuhkua käyttääkseen pitää avata erikseen pesualtaan hana	- Asennetaan käsisiuhkun pidike istuimen tukikaiteeseen - Asennetaan käsisiuhku, joka ylettyy tukikaiteeseen ja toimii avaamatta pesualtaan hanaa erikseen	
Hälytinjaestelmä	- Hälytinjaestelmän naru ei erotu muusta ympäristöstä kontrastiltaan - Hälytinjaestelmän naru on nippusiteellä kiinnitetty saavuttamattomiin	- Vaihdetaan hälytinjaestelmän naru punaiseksi - Ohjeistetaan siivoojia ja huoltoa, ettei hälytinjaestelmän narua saa sitoa nippusiteellä saavuttamattomiin - Katosta roikkuvan narun pitää olla maksimissaan 200 mm korkeudella lattiasta	

8. Yhteenveto muutosehdotuksista

8.1. Kevyet muutokset

2. Ennakkoinformaatio

- Lisätään esteettömyysinformaatiota kaupungintalon esteettömyyteen liittyen helposti löydettävään paikkaan Porin kaupungin www-sivuille
- Lisätään ennakkoinformaatioon sellaisen henkilön yhteystiedot, joka voi tarvittaessa antaa lisätietoja esteettömyyteen liittyen

3. Ympäristö

3.1. Ulkoalue

- Lisätään pääsisäänkäynnin kiertoreittiopasteeseen kansainvälinen pyörätuolisymboli ja yksinkertainen kartta esteettömälle sisäänkäynnille
- Lisätään sisäpihan porttiin opaste esteettömästä sisäänkäynnistä
- Lisätään pääsisäänkäynnin opasteen tekstiin väriä sellaisella kontrastilla, joka erottuu taustasta (valkoinen teksti tummalla taustalla erottuu hyvin)
- Sijoitetaan pääsisäänkäynnin opaste (kiertoreittiopasteen yläpuolella) 1400-1600mm korkeuteen sellaiseen paikkaan, jossa sitä pystyy tarkastelemaan olematta kulkuväylällä ja lisätään tämän opasteen alle/alareunaan tekstisisältö pistekirjoituksella

3.2. Parkkipaikka

- Lisätään kaupungintalon sisäpihalle esteettömän sisäänkäynnin läheisyyteen kaksi esteetöntä pysäköintiruutua (3600mm x 6500mm)
- Merkitään uudet pysäköintiruudut asianmukaisesti

3.3. Saattoliikenne

- Opastetaan saattoliikenne jättämään asiakkaat sisäpihalle esteettömälle sisäänkäynnille

4. Kulkeminen

4.1. Sisäänkäynti

Pääsisäänkäynti

- Lisätään pääoven viereisen rakennusopasteen kirjaimiin kontrastia
- Lisätään askelmien etureunaan 20-40 mm leveä kontrastiraita
- Siirretään istutukset kauemmas portaista, jotta käsijohteen löytää esteettä

Esteetön sisäänkäynti

- Asennetaan oveen sähköinen avausmekanismi
- Lisätään oven karmeihin ympäristöstä kontrastiltaan erottuvaa väriä (esim. mustaa)
- Asennetaan kulkutunnisteen lukija ja ovikamera 900-1100 mm korkeuteen
- Lisätään pyörätuolisymboli pääsisäänkäynnin kiertoreittiopasteeseen
- Asennetaan suuntaopasteet esteettömälle sisäänkäynnille
- Asennetaan oveen pyörätuolisymbolilla varustettu opaste

4.2. Aula

- Asennetaan tiskin etureunaan käsijohde n. 900 mm korkeudelle
- Hankitaan aulatilaan naulakko, jonka käyttökorkeus alkaa 900 mm korkeudesta
- Asennetaan palvelupisteelle kiinteä palvelupistesilmukka

4.3. Hissi

- Lisätään käyttöpaneelin taustaan kontrastia
- Lisätään käyttöpainikkeiden viereen kerroskuvaukset myös pistekirjoituksella
- Lisätään hälytyspainikkeeseen suojakaulus

8.1. Kevyet muutokset

4.4. Portaat

Pääsisäänkäynnin portaikko

- Lisätään askelmien etureunaan 20-25 mm leveä kontrastiraita koko portaan leveydeltä
- Asennetaan uudet kerrosopasteet, jotka erottuvat taustaltaan muusta ympäristöstä ja joiden pinta ei heijasta valoa
- Lisätään kerrosopasteen tieto myös pistekirjoituksella
- Automatisoidaan porrassyöksen valaistus toimimaan liiketunnistimella
- Asennetaan mahdollisuuksien mukaan porrassyökseen valaisinjärjestelmä, joka luo häikäisemättömän ja tasaisen valaistuksen portaikkoon
- Asennetaan mahdollisuuksien mukaan ikkunoihin huurre tai muu häikäisyä rajoittava ratkaisu

Eteläpäädyn portaikko

- Käytetään tarvittaessa kerrosten väliseen esteettömään kulkemiseen hissiä
- Siirretään kierrätysastiat ja muut esteet pois kulkuväylältä
- Asennetaan uudet kerrosopasteet, jotka erottuvat muusta ympäristöstä selkeästi koolla ja sijoittelullaan
- Lisätään kerrosopasteeseen tieto myös pistekirjoituksella
- Automatisoidaan porrassyöksen valaistus toimimaan liiketunnistimella
- Asennetaan mahdollisuuksien mukaan porrassyökseen valaisinjärjestelmä, joka luo häikäisemättömän ja tasaisen valaistuksen portaikkoon
- Asennetaan mahdollisuuksien mukaan ikkunoihin huurre tai muu häikäisyä rajoittava ratkaisu

4.5. Kulkuväylät

- Lisätään pääsisäänkäynnin 1. kerroksen tasanteella olevan lasitaustaisen opastetaulun lasin taakse taustaväri, josta erottaa kultaisen tekstin
- Vaihtoehtoisesti hankitaan kokonaan uusi kerrosopaste, jossa taustaväri erottuu ympäristöstä ja opasteen teksti erottuu kontrastiltaan taustasta (mielellään mustavalkoinen kontrasti)
- Lisätään kulkuväylän (käytävä 017) tasoeroon kontrastiraidat kulkusuuntaan nähden poikittain
- Asennetaan käytäville liiketunnistimet, jolloin kulkuväylä valaistetaan siellä liikuttaessa
- Vaihtoehtoisesti käytävien valoja pidetään aina päällä rakennuksen ollessa auki
- Lisätään kontrastiväri niihin katkaisijoihin, jotka eivät erotu ympäristöstä
- Lisätään opasteisiin pistekirjoitus
- Madalletaan kulkutunnisteiden lukijoiden sijaintia välivoissa 900-1100 mm korkeudelle
- Sijoitetaan leimauslaite siten, että se on vähintään 400 mm etäisyydellä nurkasta, sen käyttökorkeus on 900-1100 mm ja sen edessä on käännähdysympyrän (halkaisija 1500 mm) verran tilaa toimia

5. Ydinpalvelut

5.1. Työhuoneet

- Jos työhuoneiden loppukäyttäjät tarvitsee esteettömän työhuoneen, annetaan käyttöön lähtökohtaisesti yksiovinen työhuone hissien läheltä (esim. 309 tai 310)

8.1. Kevyet muutokset

5.1. Työhuoneet (jatkuu)

- Luodaan sisäinen ohjeistus, jossa ohjataan työntekijät ottamaan yhteyttä aulapalveluun kaksoisovien avaamiseksi
- Asennetaan kynnysluiskat kaksiovisten oviaukkojen kynnyksiin
- Vaihdetaan työhuoneisiin automaattivalaistus, jota pystyy säätämään säätöpyörästä
- Tehdään katkaisijan eteen vähintään käännehdysympyrän 1500 mm halkaisijan verran tilaa
- Vaihdetaan työhuoneisiin kirkkaampi valaistus
- Pistorasiapylväs on mahdollisuuksien salliessa paras ratkaisu pistokkeiden korottamiseksi 400-1100 mm korkeuteen
- Jatkojohtojen vetäminen työpisteelle on toinen kevytratkaisu
- Asennetaan huoneiden ovikellot 900-1100 mm korkeudelle

5.2. Kokoushuoneet

- Vaihdetaan kokoushuoneisiin automaattivalaistus, jota pystyy myös säätämään säätöpyörästä
- Pistorasiapylväs on mahdollisuuksien salliessa paras ratkaisu pistokkeiden korottamiseksi 400-1100 mm korkeuteen
- Jatkojohtojen vetäminen kohtaamispisteelle on toinen kevytratkaisu
- Lisätään opasteisiin pistekirjoitus

5.2. Kokoushuoneet (jatkuu)

- Luodaan sisäinen ohjeistus, jossa ohjataan kokoushuoneiden loppukäyttäjät ottamaan yhteyttä aulapalveluun kaksoisovien avaamiseksi
- Aulapalvelun olisi hyvä avata molemmat ovet automaattisesti julkisiin kokouksiin
- Kokouspöytäsilmutka on vaihtoehtoinen kevytratkaisu kiinteiden induktiosilmukoiden asentamiselle

5.3. Valtuustosali

- Lisätään selkeä suuntaopastus valtuustosalin muualta rakennuksesta
- Lisätään selkeä tilaopastus valtuustosalin sisäänkäyntien ulkopuolelle
- Pulpetteja siirtämällä voidaan tehdä tilaa esteettömään kulkuun tarvittaessa
- Induktiosilmukkaopasteen viereen pitää lisätä salin induktiosilmukan kuuluvuuskartta
- Hankitaan valtuustosalin käyttöön 2400 mm pitkä salkkuramppi
- Jos vain tarve vaatii, irrotetaan pulpetista levy polvitiilan korkeuden lisäämiseksi
- Jos alkuperäisiä pulpetteja ei haluta muokata, voidaan teettää kopio, jossa polvitiilasuositus täyttyy (korkeus 670 mm, leveys 800 mm, syvyys 600 mm)
- Jatkojohdolla voidaan järjestää pöytäpistoke

8.1. Kevyet muutokset

5.3. Valtuustosali

- Mahdollistetaan puhuminen siirrettävältä pöydältä, jossa mikrofonin puhekorkeus olisi säädettävä, pöytälevyn käyttökorkeus olisi 750-850 mm ja pöytälevyn alla olisi polvitilaa suositusten verran
- Hankitaan naulakkoon irtoteline, jossa koukkuja on eri korkeuksilla, kuitenkin alin koukku enintään 1100mm korkeudessa

5.4. Sosiaalitilat

- Reitti sosiaalitilaan käytävän 033 kautta
  - Madalletaan oviin asennetut kulkutunnisteiden lukijat 900-1100mm korkeuteen
  - Ohjataan esteetön kulku sosiaalitilaan käytävien 017 ja 002, sekä porrashuoneen 026 kautta
- Reitti käytävien 017 ja 002, sekä porrashuoneen 026 kautta
  - Madalletaan oviin asennetut kulkutunnisteiden lukijat 900-1100mm korkeuteen
  - Asennetaan kiinteät kynnyksluiskat 026 ja 042 välisen oven kynnyksen ylittämiseksi siten, että kynnyksen yhteen laskettu korkeus on maksimissaan 20mm
- Muokataan sosiaalitalan valaistusta sellaiseksi, että valo on tasaista eikä häikäise
- Tehdään valaistuksesta liiketunnistimella toimiva ja automaattinen
- Hankitaan uusi pöytä sosiaalitilaan, jonka korkeus on minimissään 750 mm ja jonka alla on suositeltu polvitila
- Tehdään keittiötason alle kohta, jossa on polvitila
- Sijoitetaan mikro keittiötason päälle tason etureunaan
- Sijoitetaan kahvinkone siten, että sitä pystyy käyttämään 900-1100mm korkeudesta

5.5. Tulostustilat

- Siirretään tulostimen paperin ulostuloaukon vierestä kalustusta, jotta tilaa syntyy 800mm

6. Muut palvelut

6.1. Kahvio

- Lisätään suuntaopasteet kahvioon
- Lisätään tilaopaste kahvion ovelle
- Hankitaan opasteet, joissa on myös pistekirjoitus
- Pöydät ja tuolit ovat liikuteltavissa, joten tilaan voidaan tehdä vähintään 900 mm leveä esteetön kulkuväylä

WC

7.1. Esteetön WC 3. krs.

- Pyöristetään oviaukon kynnyks
- Maalataan oven karmit kontrastivärillä
- Lisätään oven viereen vähintään 300 mm korkea opaste 1400-1600mm korkeudelle, joka erottuu ympäristöstä ja jossa on asianmukainen esteettömyyssymboli
- Lisätään opasteen informaatio pistekirjoituksella oven viereen asennettavan opasteen alapuolelle tai opasteen alareunaan
- Muutetaan WC-tilan valaistus automaattiseksi
- Lisätään kontrastia WC-istuimeen, käsipyyhetelineeseen ja saippuatelineeseen
- Madalletaan peiliä siten, että alareuna on n. 900 mm korkeudella
- Asennetaan käsishuihkun pidike istuimen tukikaiteeseen
- Asennetaan käsishuihku, joka ylettyy tukikaiteeseen ja toimii avaamatta pesualtaan hanaa erikseen
- Vaihdetaan hälytinjärjestelmän naru punaiseksi
- Ohjeistetaan siivoojia ja huoltoja, ettei hälytinjärjestelmän narua saa sitoa nippusiteellä saavuttamattomiin
- Katosta roikkuvan narun pitää olla maksimissaan 200 mm korkeudella lattiasta

8.2. Suuremmat muutokset

Muokataan sisällysluettelon mukaan

2. Ennakkoinformaatio

- Ei suurempia muutoksia

3. Ympäristö

- Ei suurempia muutoksia

4. Kulkeminen

4.1. Sisäänkäynti

Pääsisäänkäynti

- Lisätään pääoven yläpuolella olevan rakennusopasteen tekstin taustalle laatta, joka luo kontrastin opastetekstin ja ympäristön välille
- Asennetaan käsijohteet siten, että ne ohjaavat portaissa kulkua koko portaiden matkalta
- Asennetaan käsijohde siten, että siitä voi pitää kiinni 900 mm korkeudella tasaisesti koko portaikon matkalta

4.2. Aula

- Seuraavassa remontissa muokataan palvelutiskiä siten, että siinä on osuus n. 900 mm korkeudessa
- Muokkaustyössä huomioitava myös polvitilan tarve

4.4. Portaat

Pääsisäänkäynnin portaikko

- Mahdollisuuksien mukaan asennetaan käsijohde myös askelmien ulkoreunan puolelle

Eteläpäädyn portaikko

- Asennetaan mahdollisuuksien mukaan käsijohteet, jotka myös ikkunoiden kohdalla läpi porrassyöksyn

5. Ydinpalvelut

5.2 Kokoushuoneet

- Asennetaan kiinteät induktiosilmukat mahdollisuuksien mukaan jokaiseen kokoushuoneeseen

5.3. Valtuustosali

- Asennetaan kiinteä induktiosilmukka valtuustosaliin, joka on opastettu T-merkinnällä
- Asennetaan käsijohde porrashousua varten valtuuston puhujan korokkeelle

5.4. Sosiaalitilat

- Reitti käytävien 017 ja 002, sekä porrashuoneen 026 kautta
  - Asennetaan avausmekanismit reitin oviin
  - Asennetaan askelman paikalle luiska
- Reitti käytävien 017 ja 002, sekä porrashuoneen 026 kautta
  - Asennetaan avausmekanismit reitin oviin

5.5. Tulostustilat

- Seuraavassa remontissa oviaukko levennetään leventää 850mm leveäksi, jolloin siitä mahtuu kulkemaan esteettömästi

6.2. Pukuhuoneet

- Sijoitetaan esteetön pukuhuone tilaan, jossa voidaan järjestää käännehdysympyrän (1500 mm) verran tilaa pukeutumiselle ja muille toimille (esim. Var 014 tilalle), jos mahdollista

7. WC

- Ei suurempia muutoksia

9. Aloita tästä

Valtuustosalin kuulemisympäristön parantaminen (lisätiedot kohdasta 5.3. Valtuustosali)

Kartoitushetkellä valtuustosalin kuulemisympäristö oli esteellinen. Valtuustosalissa puhujien äänenvoimakkuutta vahvistetaan sähköisen äänentoistojärjestelmän avulla. Induktiosilmukan myötä puhe siirtyy suoraan mikrofoonista kuulokojeeseen. Induktiosilmukka tekee valtuustosalin kuuloympäristöstä esteettömän.

Valtuustosalin puheenjohtajan ja puhujan korokkeet (lisätiedot kohdasta 5.3. Valtuustosali)

Kartoitushetkellä valtuustosalin puheenjohtajan ja puhujan korokkeet olivat esteelliset. Hankitaan valtuustosaliin salkkuramppi, jonka avulla voidaan järjestää esteetön kulku puheenjohtajan korokkeelle. Asennetaan korokkeen askelman viereiselle seinämälle käsijohde, jonka avulla askelman ylittäminen helpottuu. Mahdollistetaan puhuminen siirrettävältä pöydältä, jossa mikrofonin puhekorkeus on säädettävä, pöytälevyn käyttökorkeus olisi 750-850 mm ja pöytälevyn alla olisi polvitilaa suositusten verran. Pöytä olisi optimaalisessa tilassa sähkösäätöinen.

Ennakkoinformaation lisääminen Porin www-sivuille (lisätiedot kohdasta 2.1. Ennakkoinformaatio)

Porin kaupungin www-sivuille on lisättävä esteettömyysinformaatiota kaupungintalon esteettömyyteen liittyen. Kaupungintalon pääsisäänkäynti on esteellinen. Ennakkoinformaatiossa on siis mainittava, kuinka kiertoreitillä tulisi toimia, jotta pääsee käyttämään kaupungintalon palveluita. Ennakkoinformaatiossa pitää olla myös sellaisen henkilön yhteystiedot, joka voi tarvittaessa antaa lisätietoja esteettömyyteen liittyen.

Sijoitetaan esteettömät parkkiruudut kaupungintalon sisäpihalle (lisätiedot kohdasta 3.2. Parkkipaikka)

Kaupungintalon ympäristössä ei ole yhtään esteetöntä parkkiruutua. Sijoitetaan kaksi esteetöntä parkkiruutua kaupungintalon sisäpihalle. Kaksi esteetöntä parkkiruutua olisi hyvä määrä suhteessa muuhun alueen paikoitukseen.

Loppusanat

Tämän esteettömyysraportin perusteella voidaan todeta, että kaupungintalon esteettömyys on yleisesti hyvällä tasolla.

Kaupungintalon tilat ovat pitkälti esteettömiä tai lähes esteettömiä muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Tilojen esteettömyys on parannettavissa pitkälti kevein toimenpitein.

riese